Suomen
Evankelis-Luterilaisen Kirkon

Katekismus

Hyväksytty Suomen yhdeksännessä yleisessä
Kirkolliskokouksessa vuonna 1923

*

Kysymyksillä

*

Sortavala
Suomen Kirkon Sisälähetysseura

L.25

Suomen
Evankelis-Luterilaisen Kirkon

Katekismus

Hyväksytty Suomen yhdeksännessä yleisessä
Kirkolliskokouksessa vuonna 1923

*
Kysymyksillä
*

Sortavalassa 1924
Suomen Kirkon Sisälähetysseura

Sortavalassa 1924
Suomen Kirkon Sisälähetysseuran Kirjapainossa

Martti Lutherin

Vähä Katekismus.

Ensimäinen pääkappale.

Jumalan kymmenen käskyä.

Ensimäinen käsky.

Minä olen Herra, sinun Jumalasi. Älköön sinulla olko muita jumalia.

Mitä se on?

Meidän tulee yli kaiken peljätä ja rakastaa Jumalaa, ja yksin häneen turvata.

Toinen käsky.

Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä; sillä ei Herra jätä sitä rankaisematta, joka turhaan lausuu hänen nimensä.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme hänen nimensä kautta toivota pahaa, vanno, loihdi, valehtele emmekä petä, vaan että me sitä kaikessa hädässä avuksi huudamme, rukoilemme, kiitämme ja ylistämme.

Kolmas käsky.

Muista pyhittää lepopäivä.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme ylenkatso saarnaa ja Jumalan sanaa,

vaan pidämme sen pyhänä, mielellämme sitä kuulemme ja opimme.

Neljäs käsky.

Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että menestyisit ja kauan eläisit maan päällä.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme halveksi emmekä vihoita vanhempiamme tahi hallitusväkeämme, vaan pidämme heitä kunniassa, palvelemme heitä, olemme heille kuuliaiset ja pidämme heitä rakkaina ja kalliina.

Viides käsky.

Älä tapa.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme vahingoita lähimäistämme ruumiin tahi hengen puolesta, emmekä pahoita häntä, vaan autamme ja holhoomme häntä kaikissa vaaroissa ja elämän tarpeissa.

Kuudes käsky.

Älä tee huorin.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin että olemme puhtaat ja siveät ajatuksissa, sanoissa ja töissä, ja että itsekukin aviopuolisoansa rakastaa ja kunniassa pitää.

Seitsemäs käsky.

Älä varasta.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme ota lähimäisemme rahaa tahi omaisuutta,

emmekä sitä petollisella kaupalla tahi vääryydellä itsellemme saata, vaan autamme häntä enentämään ja varjelemaan tavaraansa ja elatustansa.

Kahdeksas käsky.

Älä sano väärää todistusta lähimäisestäsi.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme valehtele lähimäisestämme, emmekä häntä petä, panettele taikka pahaan huutoon saata, vaan puolustamme häntä, ajattelemme ja puhumme hänestä hyvää ja selitämme kaikki parhain päin.

Yhdeksäs käsky.

Älä himoitse lähimäisesi huonetta.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme petoksella pyydä lähimäisemme perintöä tahi huonetta, emmekä lain ja oikeuden varjolla sitä anasta, vaan autamme häntä, että hän saisi omansa pitää.

Kymmenes käsky.

Älä himoitse lähimäisesi aviopuolisoa, palkollisia, karjaa äläkä mitään hänen omaansa.

Mitä se on?

Meidän tulee peljätä ja rakastaa Jumalaa, niin ettemme anasta, houkuttele emmekä vieroita lähimäiseltämme hänen aviopuolisoansa, palkollisiansa tahi karjaansa, vaan kehoitamme ja vaadimme heitä olemaan alallaan ja ahkerasti tekemään velvollisuutensa.

Mitä Jumala kaikista näistä käskyistä sanoo?

Hän sanoo näin:

Minä, Herra sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka kostan isien pahat teot lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen, niille, jotka minua vihaavat; mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni.

Mitä se on?

Jumala uhkaa rangaista kaikkia niitä, jotka rikkovat nämä käskyt; sentähden tulee meidän peljätä Jumalan vihaa, niin ettemme näitä käskyjä riko. Muttà hän lupaa armonsa ja kaikkea hyvää kaikille, jotka pitävät nämä käskyt; sentähden tulee meidän rakastaa Jumalaa, turvata häneen ja mielellämme elää hänen käskyjensä mukaan.

Toinen pääkappale.

Usko.

Ensimäinen Uskonkappale.

Luomisesta.

Minä uskon Isään Jumalaan, kaikkivaltiaaseen, taivaan ja maan Luojaan.

Mitä se on?

Minä uskon, että Jumala on minut ja kaikki olennot luonut, antanut minulle ruumiin ja sielun, silmät, korvat ja kaikki jäsenet, järjen ja kaikki aistit, ja että hän nämä vielä voimassa pitää; antaa myös vaatteet, ruuan ja juoman, kodin, puolison ja lapset, pellon, karjan ja kaiken

omaisuuden; lahjoittaa minulle runsaasti ja joka päivä ravinnon ja kaikki tämän elämän tarpeet, suojelee minua kaikissa vaaroissa, varjelee ja pelastaa kaikesta pahasta; ja että hän tekee tämän kaiken sulasta isällisestä, jumalallisesta hyvyydestänsä ja laupeudestansa, ilman mitään minun ansiotani tahi mahdollisuuttani; josta kaikesta minun tulee häntä kiittää ja ylistää, häntä palvella ja hänelle kuuliainen olla. Tämä on totinen tosi.

Toinen uskonkappale.

Lunastuksesta.

Minä uskon Jeesukseen Kristukseen, Jumalan ainoaan Poikaan, meidän Herraamme, joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta, kärsi Pontius Pilatuksen aikana, ristiinnaulittiin, kuoli ja haudattiin, astui alas tuonelaan, nousi kolmantena päivänä kuolleista, astui ylös taivaisiin, istuu Jumalan, Isän kaikkivaltiaan, oikealla puolella ja on sieltä tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita.

Mitä se on?

Minä uskon, että Jeesus Kristus, totinen Jumala, Isästä iankaikkisuudessa syntynyt, ja myös totinen ihminen, syntynyt neitsyt Mariasta, on minun Herrani, joka lunasti minut, kadotetun ja tuomitun ihmisen, ja vapahti minut kaikista synneistä, kuolemasta ja perkeleen vallasta, ei kullalla eikä hopealla, vaan pyhällä, kalliilla verellään ja viattomalla kärsimisellään ja kuolemallaan; että minä hänen omansa olisin, hänen valtakunnassansa hänen alamaisenaan eläisin ja häntä iankaikkisessa vanhurskaudessa, viattomuudessa ja autuudessa palvelisin, niinkuin hän on kuolleista noussut, elää ja hallitsee iankaikkisesti. Tämä on totinen tosi.

Kolmas uskonkappale.

Pyhittämisestä.

Minä uskon Pyhään Henkeen, pyhän yhteisen seurakunnan, pyhäin yhteyden, syntien anteeksisaamisen, ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän. Amen.

Mitä se on?

Minä uskon, etten minä omasta järjestäni enkä voimastani voi Jeesukseen Kristukseen, minun Herraani, uskoa, enkä hänen tykönsä tulla; vaan Pyhä Henki on kutsunut minut evankeliumin kautta, valistanut minua lahjoillansa, pyhittänyt ja varjellut minut oikeassa uskossa; niinkuin hän koko kristikuntaa maan päällä kutsuu, kokoo, valaisee, pyhittää ja ainoan oikean uskon kautta Jeesuksessa Kristuksessa varjelee; jossa kristikunnassa hän joka päivä armollisesti antaa minulle ja kaikille uskovaisille kaikki synnit anteeksi, ja herättää viimeisenä päivänä minut ja kaikki kuolleet, ja antaa minulle sekä kaikille uskovaisille Kristuksessa iankaikkisen elämän. Tämä on totinen tosi.

Kolmas pääkappale.

Herran rukous.

Isä meidän, joka olet taivaissa.

Mitä se on?

Näillä sanoilla Jumala tahtoo kehoittaa meitä uskomaan, että hän on meidän oikea Isämme ja me hänen oikeat lapsensa, niin että me turvallisesti, täydellä luottamuksella rukoilisimme häntä, niinkuin rakkaat lapset armasta isäänsä.

Ensimäinen rukous.

Pyhitetty olkoon Sinun nimesi.

Mitä se on?

Jumalan nimi on kyllä itsessänsä pyhä, mutta me rukoilemme tässä rukouksessa, että se meidänkin tykönämme pyhitettäisiin.

Kuinka tämä tapahtuu?

Kun Jumalan sanaa opetetaan selvästi ja puhtaasti, ja me sen mukaan elämme jumalisesti, niinkuin Jumalan lasten sopii; siihen auta meitä, rakas taivaallinen Isä! Mutta joka opettaa ja elää toisin, kuin Jumalan sana opettaa, hän häpäisee meidän keskuudessamme Jumalan nimeä; siitä varjele meitä, taivaallinen Isä!

Toinen rukous.

Tulkoon Sinun valtakuntasi.

Mitä se on?

Jumalan valtakunta tulee kyllä itsestänsä ilman meidän rukoustamme, mutta me anomme tässä rukouksessa, että se tulisi meidänkin tykömme.

Kuinka tämä tapahtuu?

Kun taivaallinen Isä antaa meille Pyhän Henkensä, että me hänen armonsa kautta uskomme hänen pyhän sanansa ja elämme jumalisesti täällä ajassa ja autuaasti iankaikkisuudessa.

Kolmas rukous.

Tapahtukoon Sinun tahtosi maan päällä, niinkuin taivaassa.

Mitä se on?

Jumalan hyvä, armollinen tahto tapahtuu kyllä ilman meidän rukoustamme, mutta me anomme

tässä rukouksessa, että se meidänkin tykönämme tapahtuisi.

Kuinka tämä tapahtuu?

Kun Jumala tekee tyhjäksi ja estää kaikki pahat juonet ja hankkeet, se on: perkeleen, maailman ja oman lihamme tahdon, ne kun eivät salli meidän pyhittää Jumalan nimeä, eikä hänen valtakuntansa meidän tykömme tulla; ja kun hän vahvistaa ja varjelee meitä pysymään lujina sanassaan ja uskossa aina elämämme loppuun asti. Tämä on hänen armollinen, hyvä tahtonsa.

Neljäs rukous.

Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme.

Mitä se on?

Jumala antaa tosin ilman meidän rukoustamme jokapäiväisen leivän kaikille ihmisille, vieläpä pahoillekin; mutta me anomme tässä rukouksessa, että Jumala opettaisi meitä tuntemaan tätä hyvyyttä, ja että me niin kiitoksella nauttisimme jokapäiväistä leipäämme.

Mitä jokapäiväinen leipä on?

Kaikki, mitä ruumiin ravintoon ja tarpeisiin kuuluu, niinkuin ruoka ja juoma, vaatteet, koti ja kartano, pelto, karja, raha ja tavara, hurskas puoliso, hurskaat lapset, hurskaat palkolliset, hurskas ja uskollinen esivalta, hyvä hallitus, hyvät ilmat, rauha ja terveys, hyvät tavat, hyvä maine, hyvät ystävät, uskolliset naapurit ja muuta senkaltaista.

Viides rukous.

Ja anna meille anteeksi meidän syntimme, niinkuin mekin anteeksi annamme niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet.

Mitä se on?

Me rukoilemme tässä rukouksessa, ettei taivaallinen Isämme katsoisi syntejämme ja niiden tähden hylkäisi rukoustamme, sillä emme ole mahdolliset saamaan, mitä me rukoilemme, emmekä ole sitä ansainneet; vaan että hän armostansa antaisi meille kaiken tämän, sillä me teemme joka päivä syntiä monella tavoin, emmekä ansaitse muuta kuin rangaistusta. Niin tahdomme mekin sydämestämme antaa anteeksi ja mielellämme tehdä hyvää niille, jotka meitä vastaan rikkovat.

Kuudes rukous.

Äläkä johdata meitä kiusaukseen.

Mitä se on?

Ei Jumala kiusaa ketään, mutta me rukoilemme tässä rukouksessa, että Jumala suojelisi ja varjelisi meitä, niin ettei perkele, maailma ja oma lihamme pettäisi eikä viettelisi meitä epäuskoon, epätoivoon ja muihin suuriin synteihin ja paheisiin; ja että, jos joudummekin sellaisiin kiusauksiin, viimein voittaisimme.

Seitsemäs rukous.

Vaan päästä meidät pahasta.

Mitä se on?

Me rukoilemme lopuksi tässä rukouksessa, että taivaallinen Isämme vapahtaisi meitä kaikesta pahasta ruumiin ja sielun, tavaran ja kunnian puolesta, ja että hän viimein, kun kuoleman hetki tulee, antaisi meille autuaallisen lopun ja armollisesti ottaisi meidät tästä murheen laaksosta tykönsä taivaaseen.

Sillä Sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.

Mitä amen merkitsee?

Että minä totisesti uskon taivaallisen Isän mieltyvän tällaisiin rukouksiin ja kuulevan ne; sillä hän on itse käskenyt meidän näin rukoilla ja luvannut meitä kuulla. Amen, amen, se on: totisesti, totisesti, näin on tapahtuva.

Neljäs pääkappale.

Pyhän kasteen sakramentti.

1.

Mitä kaste on?

Kaste ei ole paljas vesi, vaan se on sellainen vesi, joka on Jumalan käskyyn suljettu ja Jumalan sanan kanssa yhdistetty.

Mikä on se Jumalan sana?

Tämä, jonka Herramme Jeesus Kristus sanoo Matteuksen viimeisessä luvussa:

Menkää ja tehkää kaikki kansat opetuslapsikseni, kastamalla heidät Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

2.

Mitä kaste hyödyttää?

Kaste vaikuttaa syntien anteeksisaamisen, vapahtaa kuolemasta ja perkeleestä ja antaa iankaikkisen autuuden kaikille, jotka uskovat Jumalan sanat ja lupaukset.

Mitkä ne Jumalan sanat ja lupaukset ovat?

Nämä, jotka Herramme Jeesus Kristus sanoo Markuksen viimeisessä luvussa:

Joka uskoo ja kastetaan, se pelastuu; mutta joka ei usko, se tuomitaan kadotukseen.

3.

Mitenkä vesi voi vaikuttaa näin suuria asioita?

Vesi tosin ei niitä vaikuta, vaan Jumalan sana, joka on vedessä ja veden kanssa, ja usko, joka veteen yhdistetyn Jumalan sanan uskoo; sillä vesi ilman Jumalan sanaa on paljas vesi, eikä kaste, mutta Jumalan sanan kanssa yhdistettynä on se kaste, se on armorikas elämän vesi ja uudestisyntymisen peso Pyhässä Hengessä, niinkuin apostoli Paavali kirjeessään Tiitukselle kolmannessa luvussa sanoo:

Hän pelasti meidät laupeutensa mukaan uudestisyntymisen peson ja Pyhän Hengen uudistuksen kautta, jonka hän runsaasti vuodatti meihin Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen kautta, jotta me vanhurskautettuina hänen armonsa kautta tulisimme iankaikkisen elämän perillisiksi toivon mukaan. Tämä sana on varma.

4.

Mitä merkitsee tällainen kastaminen?

Se merkitsee, että vanha ihminen meissä on jokapäiväisen katumuksen ja parannuksen kautta upotettava ja kaikkien syntien ja pahojen himojen kanssa kuoletettava, ja että sen sijaan tulee joka päivä nousta uusi ihminen, joka elää vanhurskaudessa ja puhtaudessa iankaikkisesti Jumalan edessä.

Missä tämä on kirjoitettuna?

Apostoli Paavali sanoo roomalaiskirjeen kuudennessa luvussa:

Me olemme Kristuksen kanssa haudatut kasteen kautta kuolemaan, että niinkuin Kristus herätettiin kuolleista Isän kirkkauden kautta, samoin on meidänkin uudessa elämässä vaeltaminen.

Viides pääkappale.

Alttarin sakramentti.

Mitä alttarin sakramentti on?

Alttarin sakramentti on meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen totinen ruumis ja veri leivässä ja viinissä, ja sen on Kristus itse asettanut meidän kristittyjen syödä ja juoda.

Missä tämä on kirjoitettuna?

Evankelistat Matteus, Markus, Luukas ja apostoli Paavali kirjoittavat näin:

Meidän Herramme Jeesus Kristus otti leivän sinä yönä, jona hän kavallettiin, siunasi, mursi sen, antoi opetuslapsilleen ja sanoi: Ottakaa, syökää; tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan; tehkää se minun muistokseni.

Samoin hän otti myös maljan, kiitti, antoi sen heille ja sanoi: Ottakaa ja juokaa tästä kaikki; tämä malja on se uusi liitto minun veressäni, joka teidän edestänne vuodatetaan syntien anteeksisantamiseksi. Niin usein kuin te siitä juotte, tehkää se minun muistokseni.

Mitä tämä syöminen ja juominen hyödyttää?

Sen ilmoittavat meille nämä sanat:

Teidän edestänne annettu ja vuodatettu syntien anteeksiantamiseksi;

nimittäin että meille näillä sanoilla tässä sakramentissa annetaan synnit anteeksi, elämä ja autuus; sillä missä syntien anteeksiantamus on, siinä on myös elämä ja autuus.

Kuinka ruumiillinen syöminen ja juominen voi vaikuttaa niin suuria asioita?

Syöminen ja juominen tosin eivät tätä vaikuta, vaan ne sanat, jotka tässä ovat:

Teidän edestänne annettu ja vuodatettu syntien anteeksiantamiseksi.

Nämä sanat ynnä ruumiillinen syöminen ja juominen ovat pääasia tässä sakramentissa; ja joka uskoo nämä sanat, hän saa, mitä ne lupaavat ja lausuvat, nimittäin syntinsä anteeksi.

Kuka tämän sakramentin kelvollisesti nauttii?

Paastoaminen ja ruumiillinen valmistus on kyllä hyvä ulkonainen tapa, mutta oikein mahdollinen ja kelvollinen on se, joka uskoo nämä sanat:

Teidän edestänne annettu ja vuodatettu syntien anteeksiantamiseksi.

Mutta joka ei usko näitä sanoja taikka epäilee niitä, hän on mahdoton ja kelvoton; sillä nämä sanat: **Teidän edestänne,** vaativat aivan uskovaista sydäntä.

Rippi.

Mitä rippi on?

Ripissä on kaksi kohtaa: ensimäinen, että tunnustamme syntimme; toinen, että otamme rippi-isältä synninpäästön eli anteeksiantamisen, niinkuin itse Jumalalta, emmekä epäile, vaan uskomme vakaasti, että synnit ovat tämän päästön kautta Jumalan edessä taivaassa anteeksi annetut.

Mitkä synnit ovat tunnustettavat?

Jumalalle tulee meidän tunnustaa itsemme vikapääksi kaikkiin synteihin, niihinkin, joita emme tunne, niinkuin teemme Isä meidän rukouksessa; mutta rippi-isälle tulee meidän tunnustaa ainoastaan ne synnit, jotka me tiedämme ja sydämessämme tunnemme.

Jeesus sanoi Pietarille: **Minä olen antava sinulle taivasten valtakunnan avaimet, ja minkä sinä sidot maan päällä, se on oleva sidottu taivaissa, ja minkä sinä päästät maan päällä, se on oleva päästetty taivaissa.** Matt. 16: 19.

Jeesus sanoi opetuslapsillensa: **Ottakaa Pyhä Henki. Joille te annatte synnit anteeksi, niille ne ovat anteeksi annetut; joille te ne pidätätte, niille ne ovat pidätetyt.** Joh. 20: 22, 23.

Huoneentaulu,

jossa esitetään kaikille säädyille muutamia Pyhän Raamatun lauseita, joissa itsekullekin neuvotaan hänen virkansa ja säätynsä velvollisuuksia.

Opettajille.

Ottakaa siis itsestänne vaari ja kaikesta laumasta, johon Pyhä Henki on teidät pannut kaitsijoiksi, paimentamaan Herran seurakuntaa, jonka hän omalla verellään on itselleen ansainnut. Ap. t. 20: 28.

Seurakunnan kaitsijan tulee olla nuhteeton, yhden vaimon mies, raitis, maltillinen, säädyllinen, vieraanvarainen, kykenevä opettamaan, ei viiniin menevä, ei raju, vaan lempeä, ei riitaisa, ei rahanahne, vaan joka omaa taloansa hyvin hallitsee ja kaikella arvokkuudella pitää lapsensa kuuliaisina; älköön hän olko äskenkääntynyt; hänen tulee pysyä kiinni opinmukaisessa, luotettavassa sanassa, jotta olisi kykenevä sekä neuvomaan terveellä opilla että kumoamaan vastaansanojain väitteet. 1 Tim. 3: 2—4, 6. Tiit. 1: 9.

Sanankuulijoille.

Muistelkaa johtajianne, jotka ovat puhuneet teille Jumalan sanaa; katsokaa, kuinka heidän vaelluk-

sensa on päättynyt, ja seuratkaa heidän uskoaan. Hebr. 13: 7.

Herra on säätänyt, että evankeliumin julistajien tulee saada evankeliumista elatuksensa. 1 Kor. 9: 14.

Jakakoon sanassa opetettava kaikesta hyvästään opettajalleen. Gal. 6: 6.

Vanhimpia, jotka seurakuntaa hyvin hoitavat, pidettäköön kahdenkertaisen kunnian ansainneina, varsinkin niitä, jotka tekevät sanan työtä ja opettavat. Sanoohan raamattu: Älä sido riihtä puivan härän suuta, ja: Työmies ansaitsee saada palkkansa. 1 Tim. 5: 17, 18.

Olkaa kuuliaisia johtajillenne ja myöntyväisiä, sillä he valvovat teidän sielujanne niinkuin semmoiset, joiden on tehtävä tili; jotta he voisivat tehdä sitä ilolla eikä huokaillen, sillä ei se ole teille hyödyllistä. Hebr. 13: 17.

Esivallasta.

Olkoon jokainen niille vallassaolijoille alamainen, joiden vallan alla hän on. Sillä kaikki esivalta on Jumalalta; ne vallassaolijat, jotka ovat, ne ovat Jumalan asettamia. Sentähden, joka asettuu esivaltaa vastaan, se nousee Jumalan säätämystä vastaan; mutta jotka nousevat vastaan, tuottavat itselleen tuomion. Sillä hallitusmiehet eivät ole niiden pelkona, jotka tekevät hyvää, vaan niiden, jotka tekevät pahaa. Jos siis tahdot olla esivaltaa pelkäämättä, niin tee sitä, mikä on hyvää, ja sinä saat siltä kiitosta; sillä se on Jumalan palvelija, sinulle hyväksi. Mutta jos pahaa teet, niin pelkää; sillä se ei miekkaa turhaan kanna, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka pahaa tekee. Room. 13: 1—4.

Alamaisille.

Antakaa keisarille, mikä keisarin on, ja Jumalalle, mikä Jumalan on. Matt. 22: 21.

On oltava alamainen, ei ainoastaan rangaistuksen tähden, vaan myös omantunnon tähden. Sentähdenhän te verojakin maksatte. Sillä viranomaiset ovat Jumalan palvelusmiehiä ja ovat toimessaan juuri sitä varten. Antakaa kaikille, mitä olette velvolliset: vero kenelle vero on tuleva, tulli kenelle tulli on tuleva, pelko kenelle pelko on tuleva, kunnia kenelle kunnia on tuleva. Room. 13: 5—7.

Kehoitan siis ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiitoksia kaikkien ihmisten edestä, kuningasten ja kaikkien ylemmäistemme edestä, jotta saisimme viettää rauhallista ja hiljaista elämää kaikessa jumalisuudessa ja arvokkuudessa. 1 Tim. 2: 1, 2.

Muistuta heitä, että ovat hallitukselle ja esivaloille alamaisia, kuuliaisia. Tiit. 3: 1.

Olkaa alamaisia kaikelle inhimilliselle järjestysvallalle Herran tähden, olipa se sitten kuningas, joka on ylin, tai hänen käskynhaltijansa, jotka hän on lähettänyt pahaa tekeville rangaistukseksi, mutta hyvää tekeville kiitokseksi. 1 Piet. 2: 13, 14.

Aviomiehille.

Miehet, rakastakaa vaimojanne, niinkuin Kristuskin rakasti seurakuntaa ja antoi itsensä alttiiksi sen edestä, jotta hän sen pyhittäisi. Samalla tavoin tulee myös miesten rakastaa vaimojansa niinkuin omia ruumiitaan; joka rakastaa vaimoansa, hän rakastaa itseänsä. Sillä eihän kukaan koskaan ole vihannut omaa lihaansa, vaan hän ravitsee ja vaalii sitä, niinkuin Kristuskin seurakuntaa. Ef. 5: 25, 26, 28, 29.

Te miehet, eläkää taidollisesti yhdessä vaimonne kanssa, niinkuin heikomman astian kanssa, ja osoittakaa heille kunnioitusta, koska he ovat elämän armon perillisiä niinkuin tekin; jotteivät rukouksenne estyisi. 1 Piet. 3: 7.

Miehet, rakastakaa vaimojanne, älkääkä olko heitä kohtaan katkerat. Kol. 3: 19.

Aviovaimoille.

Te vaimot, olkaa alamaisia miehillenne; niin oli Saara kuuliainen Aabrahamille, kutsuen häntä herraksi; ja hänen lapsikseen te olette tulleet, kun teette sitä, mikä on hyvää, ettekä anna minkään peljättää itseänne. 1 Piet. 3: 1, 6.

Vaimot, olkaa miehillenne alamaiset niinkuin Herralle, sillä mies on vaimon pää, niinkuin myös Kristus on seurakunnan pää, hän, ruumiin vapahtaja. Mutta niinkuin seurakunta on Kristukselle alamainen, samoin olkoot vaimotkin miehillensä kaikessa alamaiset. Ef. 5: 22—24.

Sinun tahtosi on oleva miehesi alle annettu, ja hän on sinua vallitseva. 1 Moos. 3: 16.

Vanhemmille.

Te isät, älkää ärsyttäkö lapsianne vihaan, vaan kasvattakaa heitä Herran kurissa ja nuhteessa. Ef. 6: 4.

Joka viettelee yhdenkään näistä pienistä, jotka uskovat minuun, hänen olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen. Matt. 18: 6.

Jumala sääsi todistuksen Jaakobissa ja antoi lain Israelissa, jonka hän käski meidän isäimme opettaa heidän lapsillensa, että vastatulevaiset oppisivat, ja lapset, jotka vielä syntyvät, kun he kasvavat, että hekin ilmoittaisivat lapsillensa. Ps. 78: 5, 6.

Lapsille.

Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset Herrassa, sillä se on oikein. Kunnioita isääsi ja äitiäsi — tämä on ensimäinen käsky, jolla on lupaus — jotta menestyisit ja kauan eläisit maan päällä. Ef. 6: 1—3.

Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset kaikessa, sillä se on otollista Herrassa. Kol. 3: 20.

Palvelijoille.

Palvelijat, olkaa kuuliaiset maallisille isännillenne, pelossa ja vavistuksessa, sydämenne yksinkertaisuudessa, niinkuin Kristukselle, ei silmänpalvelijoina ihmisille mieliksi, vaan Kristuksen palvelijoina, sydämestänne tehden, mitä Jumala tahtoo, hyvällä mielellä palvellen, niinkuin palvelisitte Herraa ettekä ihmisiä, tietäen, että kukin, mitä hän tehneekin hyvää, saa sen takaisin Herralta, olipa hän orja tai vapaa. Ef. 6: 5—8.

Palvelijat, olkaa kaikella pelolla isännillenne alamaiset, ei ainoastaan hyville ja lempeille, vaan nurjillekin. 1 Piet. 2: 18.

Isännille ja emännille.

Isännät, tehkää palvelijoillenne, mitä oikeus ja kohtuus vaatii, sillä tiedättehän, että teilläkin on Herra taivaassa. Kol. 4: 1.

Te isännät, tehkää samoin palvelijoille, jättäkää pois uhkaileminen, sillä tiedättehän, että sekä heidän että teidän Herranne on taivaissa ja ettei hän katso henkilöön. Ef. 6: 9.

Älä tee lähimäisellesi vääryyttä, äläkä ryöstä häntä. Sinun päivämiehesi palkka älköön olko sinun tykönäsi huomiseen asti. 3 Moos. 19: 13.

Älä tee vääryyttä köyhälle ja tarvitsevalle päivämiehelle; vaan maksa hänelle hänen palkkansa samana päivänä, ennen auringon laskemista. 5 Moos. 24: 14, 15.

Nuorisolle.

Te nuoremmat, olkaa vanhemmille alamaiset ja pukeutukaa kaikki keskinäiseen nöyryyteen, sillä Ju-

mala on ylpeitä vastaan, mutta nöyrille hän antaa armon. Nöyrtykää siis Jumalan väkevän käden alle, jotta hän ajallaan teidät ylentäisi. 1 Piet. 5: 5, 6.

Leskille.

Oikea leski ja yksinäiseksi jäänyt panee toivonsa Jumalaan ja anoo ja rukoilee alinomaa, yöllä ja päivällä; mutta hekumoiva on kuollut, vaikka elää. 1 Tim. 5: 5, 6.

Naimattomille ja leskivaimoille sanon: heille on hyvä, jos pysyvät niinkuin minäkin; mutta jos eivät voi hillitä itseään, niin menkööt naimisiin; sillä parempi on naida kuin palaa. 1 Kor. 7: 8, 9.

Vanhat naiset niinikään olkoot käytöksessään niinkuin pyhien sopii, ei panettelijoita, ei paljon viinin orjia, vaan hyvään neuvojia voidakseen ohjata nuoria vaimoja rakastamaan miehiään ja rakastamaan lapsiaan, olemaan siveitä, puhtaita, kotinsa hoitajia, hyviä, miehilleen alamaisia, jottei Jumalan sana tulisi pilkatuksi. Tiit. 2: 3—5.

Kaikille yhteisesti.

Kaikki, mitä te tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää tekin samoin heille; sillä tämä on laki ja profeetat. Matt. 7: 12.

Rakasta lähimäistäsi niinkuin itseäsi. Rakkaus ei tee lähimäiselle mitään pahaa. Sentähden on rakkaus lain täyttämys. Room. 13: 9, 10.

Olkoon rakkaus vilpitön, kammokaa pahaa, riippukaa hyvässä kiinni. Olkaa veljenrakkaudessa helläsydämisiä toisianne kohtaan; keskinäisessä kunnioittamisessa olkaa toisillenne esikuvina. Room. 12: 9, 10.

Kehoitan siis ennen kaikkea anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiitoksia kaikkien ihmisten edestä. 1 Tim. 2: 1.

Rukouksia.

Aamurukous.

Isän ja Pojan Pyhän Hengen nimeen. Amen.

Minä kiitän Sinua, Jumala, rakas taivaallinen Isäni, Jeesuksen Kristuksen, Sinun rakkaan Poikasi kautta, että olet armollisesti varjellut minut tänä yönä kaikesta vahingosta ja vaarasta; ja rukoilen Sinua: anna minulle anteeksi kaikki minun syntini ja varjele minua armollisesti tänä päivänä synneistä ja kaikesta pahasta, niin että minun elämäni ja kaikki minun työni kelpaisivat Sinulle. Minä annan itseni, ruumiini ja sieluni ja kaikki, mitä minulla on, Sinun haltuusi ja huomaasi. Sinun pyhät enkelisi olkoot minun kanssani, Sinun Pyhä Henkesi valaiskoon ja hallitkoon minua, ettei paha vihollinen minusta mitään voittaisi. Amen.

Lasten rukous.

Herra Jumala, taivaallinen Isä! Me rukoilemme Sinua, rakkaan Poikasi, Jeesuksen Kristuksen tähden: anna meille pyhä armosi, että me oikeassa uskossa, hyvissä tavoissa ja opissa päivä päivältä kasvaisimme ja lisääntyisimme; varjele ja suojele meitä, vanhempiamme ja esivaltaamme tänä päivänä synnistä, vahingosta ja kaikesta pahasta. Amen.

Ehtoorukouksia.

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

Minä kiitän Sinua, Jumala, rakas taivaallinen Isäni, Jeesuksen Kristuksen, Sinun rakkaan Poikasi kautta, että olet armollisesti varjellut minut tänä päivänä kaikesta vahingosta ja vaarasta; ja rukoilen Sinua: anna minulle anteeksi kaikki mi-

nun syntini ja varjele minua armollisesti tänä yönä synneistä ja kaikesta pahasta, niin että minun elämäni ja kaikki minun työni kelpaisivat Sinulle. Minä annan itseni, ruumiini ja sieluni ja kaikki, mitä minulla on, Sinun haltuusi ja huomaasi. Sinun pyhät enkelisi olkoot minun kanssani, Sinun Pyhä Henkesi valaiskoon ja hallitkoon minua, ettei paha vihollinen minusta mitään voittaisi. Amen.

Vartioitse meitä, Herra, rakas taivaallinen Isä, ja varjele meitä kavalalta kiusaajalta, joka aina käy ympäri, etsien, kenen hän saisi niellä. Anna meille armoa, että me vakaalla uskolla miehuullisesti häntä vastustamme ja tänä yönä Sinun pyhässä varjeluksessasi murheettomina lepäämme; Sinun rakkaan Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta. Amen.

Siunaus ruualle ruvetessa.

Kaikkien silmät vartioitsevat Sinua, Herra, ja Sinä annat heille ruuan ajallansa. Sinä avaat kätesi ja siunauksellasi ravitset kaikki, jotka elävät. Kunnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle, niinkuin alusta on ollut, nyt ja aina, iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Herra Jumala, taivaallinen Isä! Siunaa meitä ja näitä Sinun lahjojasi, jotka Sinä olet meille armollisesti antanut ruumiin ravinnoksi; ja anna pyhä armosi, että me nauttisimme niitä kohtuullisesti ja mieltäsi rikkomatta; Sinun Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta. Amen.

Kiitos ruuan jälkeen.

Kiittäkäämme Herraa, sillä hän on hyvä, ja hänen laupeutensa pysyy iankaikkisesti; joka an-

taa ruuan eläimille ja kaarneen pojillekin, jotka häntä avuksensa huutavat. Kunnia olkoon Isälle ja Pojalle ja Pyhälle Hengelle, niinkuin alusta on ollut, nyt ja aina, iankaikkisesta iankaikkiseen. Amen.

Me kiitämme Sinua, rakas taivaallinen Isä, kaikista sinun hyvistä teoistasi ja varsinkin näistä Sinun lahjoistasi, joita me nyt Sinun laupeudestasi olemme nauttineet; ja rukoilemme Sinun pyhää armoasi, että niinkuin ruumis on ravintonsa saanut, sielukin pyhällä sanallasi virvotettaisiin; Sinun rakkaan Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme kautta. Amen.

Herran rukous.

Isä meidän, joka olet taivaissa. Pyhitetty olkoon Sinun nimesi. Tulkoon Sinun valtakuntasi. Tapahtukoon Sinun tahtosi maan päällä, niinkuin taivaassa. Anna meille tänä päivänä jokapäiväinen leipämme. Ja anna meille anteeksi meidän syntimme, niinkuin mekin anteeksi annamme niille, jotka ovat meitä vastaan rikkoneet. Äläkä johdata meitä kiusaukseen. Vaan päästä meidät pahasta. Sillä Sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.

Herran siunaus.

Herra siunatkoon meitä ja varjelkoon meitä. Herra valistakoon kasvonsa meidän päällemme ja olkoon meille armollinen. Herra kääntäköön kasvonsa meidän puoleemme ja antakoon meille iankaikkisen rauhan. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

Kristinoppi

lyhyesti esitettynä

Hyväksytty Suomen yhdeksännessä yleisessä kirkolliskokouksessa vuonna 1923 vaihtoehtoiseen käytäntöön v. 1893 hyväksytyn Kristinopin rinnalla

*

Kysymyksillä

*

Johdanto.

1. Meidät on pyhässä kasteessa otettu Jumalan lapsiksi ja Jeesuksen Kristuksen opetuslapsiksi. Sentähden meitä sanotaan kristityiksi. Miksi meitä sanotaan kristityiksi?

Opetuslapsia ruvettiin Antiokiassa ensiksi nimittämään kristityiksi. Ap. t. 11: 26.

2. Meidän kallein asiamme on tulla tuntemaan Jumala ja Jeesus Kristus, jonka hän lähetti. Joka tuntee Jumalan ja Jeesuksen Kristuksen, hänellä on iankaikkinen elämä. Mikä on kallein asiamme? Mitä vaikuttaa Jumalan ja Jeesuksen tunteminen?

Mitä hyötyä on ihmiselle, vaikka hän voittaisikin itsellensä koko maailman, mutta saisi vahingon sielullensa? Matt. 16: 26.

Tämä on iankaikkinen elämä, että he tuntevat sinut, joka yksin olet tosi Jumala, ja sen, jonka olet lähettänyt, Jeesuksen Kristuksen. Joh. 17: 3.

3. Jumala on salattu, niin etteivät meidän silmämme häntä näe, eikä järkemme käsitä. Mutta me voimme oppia tuntemaan Jumalan, koska hän on ilmaissut itsensä meille ja vetää meitä puoleensa iankaikkisella rakkaudella. Minkälainen on Jumala? Miten voimme tulla tuntemaan Jumalan?

Jumala asuu valossa, mihin ei kukaan taida tulla; jota yksikään ihminen ei ole nähnyt, eikä voi nähdä. 1 Tim. 6: 16.

Kaukaa on Herra minulle ilmestynyt: Minä olen iankaikkisella rakkaudella rakastanut sinua; sentähden olen vetänyt sinua puoleeni sulasta armosta. Jer. 31: 3.

Miten Jumala meille ilmaisee itsensä? Miten yleisesti? Miten erityisesti?

4. Jumala ilmaisee itsensä meille: luomisen töissä, omassatunnossa, elämämme kohtaloissa ja kansojen johdatuksessa, mutta erityisesti Pyhässä Raamatussa ja ainokaisessa Pojassaan, joka on Jumalan olemuksen täydellinen ilmestys.

Taivaat kertovat Jumalan kunniaa, avaruus julistaa hänen kättensä tekoja. Ps. 19: 2.

Herra on minun paimeneni. Ps. 23.

Armossasi sinä johdatit tätä kansaa, jonka lunastit, sinä veit sen voimallasi pyhään asuntoosi. 2 Moos. 15: 13.

Sittenkuin Jumala muinoin monin erin ja monin tavoin oli puhunut isille profeetoissa, on hän näinä viimeisinä päivinä puhunut meille Pojassa, joka on hänen kirkkautensa säteily ja hänen olemuksensa perikuva. Hebr. 1: 1—3.

Mitä pyhä Raamattu on? Miten Pyhä Raamattu on kirjoitettu?

5. Pyhä Raamattu on Jumalan sana, jonka pyhät Jumalan ihmiset ovat kirjoittaneet Pyhän Hengen vaikutuksesta.

Ei koskaan ole mitään profetiaa tuotu esiin ihmisen tahdosta, vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta. 2 Piet. 1: 21.

Jokainen kirjoitus, Jumalan henkivaikutuksesta syntynyt, on hyödyllinen opetukseksi, nuhteeksi, ojennukseksi, kasvatukseksi vanhurskaudessa, jotta Jumalan ihminen olisi täydellinen, kaikkiin hyviin tekoihin valmistunut. 2 Tim. 3: 16,17.

Me uskomme, opetamme ja tunnustamme, että ainoa ohje ja ojennusnuora, jonka mukaan kaikki opit ja opettajat ovat arvosteltavat ja tuomittavat, ovat Vanhan ja Uuden Testamentin profetalliset ja apostoliset kirjat. Sovinnon Kaavan esipuheesta.

6. Meidän tulee lukea Raamattua siten, että rukoillen etsimme siitä elävää Jumalaa ja olemme kuuliaisia sille totuudelle, jonka Pyhä Henki meille sanassa kirkastaa. Miten meidän tulee lukea Raamattua?

Puhu, Herra, palvelijasi kuulee! 1 Sam. 3: 9.

Sitä lujempi on meille nyt profetallinen sana, ja te teette hyvin, jos otatte siitä vaarin, niinkuin pimeässä paikassa loistavasta kynttilästä, kunnes päivä valkenee ja kointähti sydämissänne koittaa. 2 Piet. 1: 19.

Ensimäinen luku.

Jumala.

7. Herra, meidän Jumalamme, on Henki, Elämä, Valo ja rakkaus. Mikä Jumala on olemukseltaan?

Aabraham sanoi: Katso, olen rohjennut puhua Herralleni, vaikka olenkin tomua ja tuhkaa. 1 Moos. 18: 27.

Jumala on henki; ja jotka häntä rukoilevat, niiden tulee rukoilla hengessä ja totuudessa. Joh. 4: 24.

Sinun luonasi on elämän lähde, sinun valossasi me näemme valon. Ps. 36: 10.

Jumala on valo eikä hänessä ole yhtään pimeyttä. 1 Joh. 1: 5.

Joka ei rakasta, hän ei tunne Jumalaa, sillä Jumala on rakkaus. 1 Joh. 4: 8.

8. Minkälainen Jumala on, siitä on meille Pyhässä Raamatussa ilmoitettu: Mitä Pyhässä Raamatussa on ilmoitettu Jumalasta?

Jumala on *pyhä* ja *vanhurskas.*

Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot; kaikki maa on täynnä hänen kunniaansa. Jes. 6: 3.

Et sinä ole se Jumala, jolle jumalaton meno kelpaa; joka paha on, ei hän pysy sinun edessäsi. Ps. 5: 5.

Herra on vanhurskas ja rakastaa vanhurskautta. Ps. 11: 7.

Jumala antaa kullekin hänen tekojensa mukaan. Room. 2: 6.

Palava pensas. 2 Moos. 3: 1—6.

Jumala on *hyvä*, *laupias*, *armollinen* ja *kärsivällinen*.

Laupias ja armollinen on Herra, kärsivällinen ja aivan hyvä. Niinkuin isä armahtaa lapsiaan, niin Herrakin armahtaa niitä, jotka häntä pelkäävät. Ps. 103: 8, 13.

Jumala on *uskollinen*.

Herra on uskollinen, ja hän on vahvistava teitä ja varjeleva teidät pahasta. 2 Tess. 3: 3.

Jumala on *iankaikkinen* ja *muuttumaton*.

Ennenkuin vuoret olivat, eli maa ja maailma luotiin, olet sinä, Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen. Ps. 90: 2.

Maa ja taivaat katoavat, mutta sinä pysyt, ne vanhenevat kaikki, kuin vaate, . . . mutta sinä pysyt samana, ja sinun vuotesi eivät lopu. Ps. 102: 27, 28.

Jumala on *kaikkialla oleva*, *kaikkitietävä* ja *kaikkiviisas*.

Luuletteko, että joku voi itsensä niin salaisesti kätkeä, etten minä häntä näe, sanoo Herra; enkö minä ole se, joka täytän taivaan ja maan, sanoo Herra. Jer. 23: 24.

Herra, sinä tutkit minua ja tunnet minun, joko minä istun tai nousen, niin sinä sen tiedät; sinä ymmärrät taampaa minun ajatukseni. Ps. 139: 1, 2.

Oi sitä Jumalan rikkauden ja viisauden ja tiedon syvyyttä! Kuinka tutkimattomat ovat hänen tuomionsa ja käsittämättömät hänen tiensä! Room. 11: 33.

Jumala on *kaikkivaltias.*

Meidän Jumalamme on taivaissa, mitä ikänä hän tahtoo, sen hän tekee. Ps. 115: 3.

Herra sanoi Aabrahamille: Minä olen Jumala, Kaikkivaltias; vaella minun edessäni ja ole vakaa. 1 Moos. 17: 1.

9. Jumala ilmestyy sanassaan ja töissään *Isänä*, *Poikana* ja *Pyhänä Henkenä*. Sentähden sanomme, että Jumala on kolmiyhteinen, ja että hänen olemuksessaan on kolme persoonaa.

Millaisena Jumala ilmestyy sanassaan ja töissään? Mitä sanomme Jumalan olemuksesta?

Menkää ja tehkää kaikki kansat opetuslapsikseni, kastamalla heidät Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Matt. 28: 19.

Herran Jeesuksen Kristuksen armo ja Jumalan rakkaus ja Pyhän Hengen osallisuus olkoon teidän kaikkien kanssa. 2 Kor. 13: 13.

Toinen luku.

Isä Jumala ja hänen työnsä.

10. Jumalaa sanomme Isäksi sentähden, että hän luojana on kaikkien ihmisten Isä, mutta erittäinkin sentähden, että hän on Herramme Jeesuksen Kristuksen Isä ja hänen kauttansa kaikkien uskovaisten Isä.

Miksi sanomme Jumalaa Isäksi?

Eikö meillä kaikilla ole yksi isä, eikö yksi Jumala ole meitä luonut? Mal. 2: 10.

Jeesus sanoi: Minä ylistän sinua, Isä, taivaan ja maan Herra. Matt. 11: 25.

Koska olette lapsia, on Jumala lähettänyt sydämeemme Poikansa Hengen, joka huutaa: Abba! Isä! Gal. 4: 6.

Isämeidän rukouksen alkusanat ynnä Lutherin selitys.

Mikä on Jumalan iankaikkinen armopäätös? Mitä seuraa uskosta Kristukseen?

11. Jumala on rakkaudessaan valinnut meidät Kristuksessa, ennen maailman perustamista, ja määrännyt meidät lapsikseen ja valtakuntansa perillisiksi. Ne, jotka uskovat Kristukseen, saavat iankaikkisen elämän, mutta jotka eivät usko, joutuvat omasta syystään kadotukseen. Tämä on Jumalan iankaikkinen armopäätös.

Ennen maailman perustamista oli Jumala Kristuksessa valinnut meidät olemaan pyhät ja nuhteettomat hänen edessään, rakkaudessa edeltäpäin määräten meidät lapseuteen, hänen yhteyteensä Jeesuksen Kristuksen kautta. Ef. 1: 4, 5.

Älä pelkää, sinä pikkuinen lauma; sillä Isänne on nähnyt hyväksi antaa teille valtakunnan. Luuk. 12: 32.

Jeesus sanoi: Jumalan valtakunta on ollut teille valmistettuna maailman perustamisesta asti. Matt. 25: 34.

Niin Jumala on rakastanut maailmaa, että hän antoi ainokaisen Poikansa, jotta kuka ikinä häneen uskoo, se ei hukkuisi, vaan saisi iankaikkisen elämän. Joh. 3: 16.

Mitä Jumala on luonut? Miten Jumala on luonut? Minkälaiseksi Jumala on luonut kaiken?

12. Jumala on kaikkivaltiaalla sanallansa luonut sekä näkyväisen että näkymättömän maailman. Jumala teki kaikki alussa hyväksi ja määräsi jokaiselle luodulle tarkoituksen ja tehtävän.

Luomiskertomus. 1 Moos. 1.

Alussa oli Sana . . . Kaikki on saanut syntynsä hänen kauttaan, ja ilman häntä ei ole syntynyt mitään, mikä on syntynyt. Joh. 1: 1, 3.

Kristuksessa luotiin kaikki, mikä on taivaissa ja mikä maan päällä, näkyväiset ja näkymättömät. Kol. 1: 16.

13. Jumala pitää voimassa luomakuntaa. Hän kaitsee kaikkia luotujaan ja johdattaa niitä viisaudella, vanhurskaudella ja rakkaudella. Kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa maailman Vapahtajaksi. Hänessä Jumalan valtakunta tuli maailmaan.

Mikä on Jumalan suhde luomakuntaan? Mikä on Jumalan rakkauden suurin osoitus?

Jeesus sanoi: Isäni toimii tähän asti, ja minä myös toimin. Joh. 5: 17.

Katsokaa taivaan lintuja: eivät ne kylvä eivätkä leikkaa eivätkä kokoa aittoihin, ja taivaallinen Isänne ruokkii ne. Ettekö te ole paljoa suurempiarvoiset kuin ne? Matt. 6: 26.

Me olemme nähneet ja todistamme, että Isä on lähettänyt Poikansa maailman Vapahtajaksi. 1 Joh. 4: 14.

Jeesus sanoi: aika on täyttynyt ja Jumalan valtakunta on tullut lähelle; tehkää parannus ja uskokaa evankeliumi. Mark. 1: 15.

Jumalan valtakunta on vanhurskautta, rauhaa ja iloa Pyhässä Hengessä. Room. 14: 17.

14. Näkymättömään maailmaan kuuluvat enkelit. Enkelit ovat henkiä. He ylistävät Jumalaa, täyttävät hänen käskynsä ja palvelevat niitä, jotka Jumalaa pelkäävät.

Keitä kuuluu näkymättömään maailmaan? Mitä enkelit ovat? Mikä enkelien toimi on?

Jaakobin uni. 1 Moos. 28: 10—12.

Kiittäkää Herraa, te hänen enkelinsä, te väkevät sankarit, jotka täytätte hänen käskynsä kuullessanne hänen käskynsä äänen. Ps. 103: 20.

Eivätkö he kaikki ole palvelevia henkiä, palvelukseen lähetettyjä niitä varten, jotka saavat autuuden periä? Hebr. 1: 14.

15. Osa enkeleistä on luopunut Jumalasta. Nämä pahat henget vastustavat Jumalan pyhää

Mitä eri enkeleitä on? Miten toimivat pahat henget?

tahtoa ja viettelevät ihmisiä syntiin saattaakseen heidät kadotukseen. Ne ovat yhdistyneet pimeyden valtakunnaksi, jonka ruhtinaana on perkele.

Meidän taistelumme ei ole taistelua verta ja lihaa vastaan, vaan hallituksia vastaan, valtoja vastaan, tässä pimeydessä hallitsevia maailmanvaltiaita vastaan, pahuuden henkiolentoja vastaan taivaan avaruuksissa. Ef. 6: 12.

Olkaa raittiit, valvokaa. Teidän vastustajanne, perkele, kulkee ympäri niinkuin kiljuva jalopeura, etsien, kenen saisi niellä. 1 Piet. 5: 8.

Varoitus kiroilemista vastaan. Jaak. 3: 6—10.

Minkä aseman Jumala antoi ihmiselle näkyväisessä maailmassa? Minkä puolesta ihminen kuuluu näkymättömään maailmaan?

16. Näkyväisen maailman korkeimmaksi olennoksi Jumala loi ihmisen ja antoi hänelle ruumiin ja hengen. Kuolemattoman henkensä puolesta ihminen kuuluu näkymättömään maailmaan.

Herra Jumala teki ihmisen maan tomusta ja puhalsi hänen sieramiinsa elävän hengen; ja niin tuli ihminen eläväksi sieluksi. 1 Moos. 2: 7.

Lutherin selitys 1 uskonkappaleeseen.

Minkälaiseksi Jumala loi ihmisen? Mitä on Jumalan kuva ihmisessä?

17. Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa. Hän antoi ihmiselle järjen, tahdon ja omantunnon ja teki hänet hyväksi, niin että ihminen saattoi tuntea ja rakastaa Jumalaa. Ihminen sai myöskin vallan hallita luomakuntaa.

Jumala loi ihmisen omaksi kuvaksensa, Jumalan kuvaksi hän loi hänet; mieheksi ja naiseksi hän loi heidät. 1 Moos. 1: 27.

Sinä asetit hänet kättesi tekojen herraksi; kaikki olet sinä hänen jalkojensa alle pannut. Ps. 8: 7.

Kolmas luku.

Syntiinlankeemus.

18. Ihminen ei pysynyt alkuperäisessä Jumalan yhteydessä. Hän ei pitänyt kiinni Jumalan sanasta, vaan kuunteli kiusaajaa, mieltyi pahaan ja rikkoi Jumalan käskyn. Näin hän lankesi syntiin.

Miten ihminen lankesi syntiin?

Kertomus syntiinlankeemuksesta. 1Moos. 3: 1—7.

19. Syntiinlankeemuksessa ihmisen järki pimeni, hänen tahtonsa taipui pahaan ja hän menetti omantuntonsa rauhan. Siten Jumalan kuva ihmisessä turmeltui, ja ihminen joutui synnin, kuoleman ja perkeleen vallan alaiseksi.

Mitkä olivat syntiinlankeemuksen seuraukset? Mikä on synnin palkka?

Aadam vastasi: Kuulin sinun äänesi paratiisissa ja pelkäsin, sillä minä olen alasti; sentähden minä lymysin. 1 Moos. 3: 10.

Synnin palkka on kuolema. Room. 6: 23.

20. Ensimäisistä ihmisistä synnin turmelus tunkeutui perintönä koko ihmiskuntaan, niin että kaikki ihmiset ovat luonnostaan syntisiä ja kuoleman alaisia. Tätä sanomme *perisynniksi.*

Miten syntiinlankeemus vaikutti ihmiskuntaan? Mikä on nyt ihmisten tila? Miksi tätä tilaa sanomme?

Yhden ihmisen kautta synti tuli maailmaan, ja synnin kautta kuolema; ja niin kuolema on tullut kaikkiin ihmisiin, koska kaikki ovat syntiä tehneet. Room. 5: 12.

Ei ole ketään vanhurskasta, ei ainoatakaan, ei ole ymmärtäväistä, ei ketään, joka etsii Jumalaa; kaikki ovat poikenneet pois, kaikki tyynni käyneet kelvottomiksi; ei ole ketään, joka tekee, mikä hyvää on, ei yhdenyhtäkään. Room. 3: 10—12.

21. Synti on sydämen kääntymistä pois Jumalasta, Jumalan käskyn rikkomista ja hänen

Mikä on synti? Mikä on perisynti? Mikä on teko-

synti? Mihin asemaan synti asettaa ihmisen Jumalan edessä?

Pyhän Henkensä murheelliseksi saattamista. Synti tekee ihmisen syylliseksi Jumalan edessä. Perisyntinä se tekee meidät taipuviksi pahaan ja voimattomiksi hyvään. *Tekosyntinä* se ilmenee pahoissa ajatuksissa, puheissa ja töissä.

Ihmisen sydämen aivoitus on paha hamasta lapsuudesta. 1 Moos. 8: 21.

Jokainen hyvä puu tekee hyviä hedelmiä, mutta huono puu tekee pahoja hedelmiä. Matt. 7: 17.

Sydämestä lähtee pahoja ajatuksia, murhia, aviorikoksia, haureutta, varkauksia, vääriä todistuksia, jumalanpilkkaamisia. Matt. 15: 19.

Joka ymmärtää tehdä sitä, mikä hyvää on, eikä tee, hänelle se on synniksi. Jaak. 4: 17.

Tuhlaajapoika ja hänen veljensä. Luuk. 15: 11—32.

Mitä seurauksia on synninteosta ihmiselle itselleen? Mitä muille? Mitä synti on vaikuttanut luomakuntaan?

22. Ken syntiä tekee, on synnin orja ja joutuu vihdoin paatumuksen tilaan. Hän levittää turmelusta kotiinsa ja ympäristöönsä. Ihmisen synnin tähden on luomakuntakin kirottu ja joutunut katoavaisuuden orjuuteen.

Jokainen, joka tekee syntiä, on synnin orja. Joh. 8: 34.

Pysy erilläsi epäpyhistä ja tyhjistä puheista, sillä jotka sellaisiin sekaantuvat, menevät yhä pitemmälle jumalattomuudessa, ja heidän puheensa jäytää ympäristöään niin kuin syöpä. 2 Tim. 2: 16, 17.

Maa on tullut saastaiseksi asukkaittensa alla, sillä he ovat rikkoneet lait, muuttaneet säännöt, rikkoneet iankaikkisen liiton. Sentähden kalvaa kirous maata, ja ne jotka siinä asuvat, kärsivät rangaistusta. Jes. 24: 5, 6.

Hartaasti ikävöiden luomakunta odottaa Jumalan lasten ilmestymistä. Sillä luomakunta on alis-

tettu katoavaisuuden alle. Sillä me tiedämme, että koko luomakunta yhdessä huokaa ja on synnytystuskissa aina tähän asti. Room. 8: 19, 20, 22.

23. Kuolema on: *hengellinen*, se on ihmisen ero Jumalasta; *ruumiillinen*, se on hengen eroaminen ruumiista; *iankaikkinen*, se on ihmisen iankaikkinen ero Jumalasta. Kuinka monenlainen on kuolema?

Te olitte kuolleet rikoksiinne ja synteihinne. Ef. 2: 1.

Maasta sinä olet ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman. 1 Moos. 3: 19.

Pelkurien ja epäuskoisten ja ilkimysten ja murhaajien ja huorintekijäin ja velhojen ja epäjumalanpalvelijain ja kaikkien valehtelijain osa on oleva siinä järvessä, joka tulta ja tulikiveä palaa. Ilm. 21: 8.

24. Jumala, joka itse vaikuttaa kaikkea hyvää, kieltää ja rankaisee pahaa ja estää sen usein. Mutta milloin hän sallii pahan tapahtua, hän asettaa sille rajan ja ohjaa niin, että pahankin täytyy palvella hänen tarkoituksiaan. Miten Jumala kohtelee pahaa?

Älkää eksykö, Jumala ei salli itseään pilkata; sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän niittääkin. Gal. 6: 7.

Herodes ja Jeesuslapsi. Matt. 2.

Joosefin elämänvaiheet. **»Te ajattelitte minua vastaan pahaa, mutta Jumala on kääntänyt sen hyväksi.»** 1 Moos. 50: 20.

25. Ajalliset kärsimykset eivät tule sattumuksesta, vaan Jumala sallii ja lähettää ne synnin tähden, kuritukseksi ja herätykseksi, sekä erikseen lapsilleen koetukseksi ja uskon vahvistukseksi. Mitä on ajatelta va ajallisista kärsimyksistä?

Vedenpaisumus. 1 Moos. 6.

Pahuutesi tähden sinua nuhdellaan ja tottelemattomuutesi tähden sinua kuritetaan; niin tiedä ja näe,

kuinka viheliäistä ja surkeaa se on, että hylkäät Herran, sinun Jumalasi, etkä pelkää minua, sanoo Herra, Herra Sebaot. Jer. 2: 19.

Autuas on se mies, joka kiusauksen kestää, sillä kun hänet on koeteltu, on hän saava elämän kruunun. Jaak. 1: 12.

Kurituksekseenne te kärsitte. Jumala kohtelee teitä niinkuin lapsia. Sillä mikä on se lapsi, jota isä ei kurita? Hebr. 12: 7.

Miten Jumala toteuttaa armopäätöstänsä? Miten Jumala valmisti pelastusta pakanakansoissa? Miten Israelissa?

26. Toteuttaakseen armopäätöksensä Jumala valmisti langennutta ihmiskuntaa tulevaan pelastukseen. Pakanakansojen hän salli vaeltaa niiden omia teitä, mutta Israelille hän antoi lain ja lupauksen.

Menneiden sukupolvien aikoina Jumala on sallinut kaikkien pakanoiden vaeltaa heidän omia teitään. Ap. t. 14: 16.

Teille ja teidän lapsillenne tämä lupaus on annettu ja kaikille kaukana oleville, ketkä ikinä Herra, meidän Jumalamme, kutsuu. Ap. t. 2: 39.

Neljäs luku.

Laki ja lupaus.

I. Laki.

Mitkä ovat Jumalan kaksi lakia? Miksi ei ensimäinen laki ollut riittävä?

27. Jumala kirjoitti luomisessa omantunnon lain ihmisen sydämeen. Kun tieto Jumalan tahdosta himmeni synnin vaikutuksesta, antoi Jumala Siinain vuorella kymmenen käskyn lain.

Pakanat osoittavat, että lain toiminta on kirjoitettu heidän sydämiinsä, kun heidän omatuntonsa yhdessä todistaa ja heidän ajatuksensa keskenään syyttävät tai myös puolustavat heitä. Room. 2: 15.

Laki on annettu Mooseksen kautta; armo ja totuus on tullut Jeesuksen Kristuksen kautta. Joh. 1: 17.

28. Omatunto on Jumalan ääni sydämessämme. Se valvoo mieltämme ja vaatii meitä tekemään, minkä tiedämme oikeaksi, mutta kieltää meitä siitä, minkä tiedämme vääräksi. Se hyväksyy hyvän työn ja tuomitsee pahan.

Mikä on omatunto? Mitä omatunto vaatii? Mitä se kieltää? Miten ar vostelee omatunto ihmisen teon?

Apostolit neuvoston edessä. **»Jumalaa tulee totella enemmän kuin ihmisiä.»** Ap. t. 5: 26—29.

Pietari muisti Jeesuksen sanat, jotka hän oli sanonut: Ennenkuin kukko laulaa, sinä kolmesti minut kiellät. Ja hän meni ulos ja itki katkerasti. Matt. 26: 75.

Luther sanoi Vormsissa: Ei ole hyvä tehdä vastoin omaatuntoa; tässä seison, enkä muuta taida.

Jumalan kymmenen käskyä.

Ensimäinen käsky.

Minä olen Herra, sinun Jumalasi, joka olen vienyt sinut ulos Egyptin maalta, orjuuden huoneesta. Älköön sinulla olko muita jumalia minun edessäni. Älä tee itsellesi kuvaa, äläkä jonkun muotoa, ei niiden, jotka ylhäällä taivaassa ovat, eikä niiden, jotka alhaalla ovat maan päällä, eikä niiden, jotka vesissä maan alla ovat. Älä kumarra niitä, äläkä myös palvele niitä.

Sillä minä, Herra sinun Jumalasi, olen kiivas Jumala, joka kostan isäin pahat teot lapsille kolmanteen ja neljänteen polveen, niille, jotka minua vihaavat; mutta teen laupeuden tuhansille, jotka minua rakastavat ja pitävät minun käskyni. 2 Moos. 20: 2—6.

Lutherin selitys 1 käskyyn ja päätössanoihin.

Miten meidän tulee suhtautua Jumalaan?

29. Herraa, meidän Jumalaamme, on meidän kumartaminen ja häntä ainoaa palveleminen.

Sydämestäni rakastan sinua, Herra, minun voimani, Herra, minun kallioni, linnani ja vapauttajani, Jumalani, vuoreni, jonka turviin pakenen, kilpeni, autuuteni sarvi ja varustukseni. Ps. 18: 2, 3.

Mitä on epäjumalanpalvelus?

30. Meidän tulee kavahtaa epäjumalanpalvelusta. Me emme saa kiinnittää sydäntämme mihinkään niin, että se vieraantuu elävästä Jumalasta.

Kultainen vasikka. 2 Moos. 32: 1—6.

Rikas mies. Luuk. 16: 19.

Älköön löytykö sinun joukossasi yhtäkään, joka on ennustaja, päivän valitsija, tietäjä, velho, lumooja, noita, merkkien tulkitsija, tahi joka jotakin kuolleilta kysyy. Sillä jokainen, joka senkaltaisia tekee, on Herralle kauhistus. 5 Moos. 18: 10—12.

Älkää rakastako maailmaa älkääkä sitä, mikä on maailmassa. Jos joku rakastaa maailmaa, ei Isän rakkaus ole hänessä. Sillä kaikki, mikä maailmassa on, lihan himo, silmäin pyyntö ja elämän korska, se ei ole Isästä, vaan maailmasta. 1 Joh. 2: 15, 16.

Luther lausuu Isossa Katekismuksessaan: Moni arvelee, että hänellä on Jumala ja kaikkia yltäkyllin, kun hänellä on rahaa ja tavaraa. Katso, tälläkin on jumala, nimittäin mammona, johonka hän sydämensä kiinnittää. Tämä on tavallisin epäjumala maailmassa.

Toinen käsky.

Älä turhaan lausu Herran, sinun Jumalasi, nimeä; sillä ei Herra jätä sitä rankaisematta, joka turhaan lausuu hänen nimensä. 2 Moos. 20: 7.

Lutherin selitys.

31. Nimessään Jumala tekee itsensä meille tunnetuksi. Niinkuin Jumala on pyhä, niin hänen nimensäkin on pyhä. Sentähden meidänkin on pidettävä Jumalan nimi pyhänä.

Minkälaisena meidän tulee pitää Jumalan nimeä? Minkätähden?

Herra, ei yksikään ole sinun vertaisesi; sinä olet suuri ja sinun nimesi on suuri, jonka sinä töilläsi taidat osoittaa. Jer. 10: 6.

Herran nimi on vahva linna; vanhurskas juoksee sinne ja tulee varjelluksi. Sananl. 18: 10.

32. Jumalan nimi turhaan lausutaan, kun Jumala otetaan todistajaksi väärässä tai turhassa asiassa, taikka kun Jumalan nimeä käytetään ulkokullaisesti, kevytmielisesti tai pilkallisesti. Ken näin tekee, hän ei vältä Jumalan tuomiota

Miten turhaan lausutaan Jumalan nimi?

Olkoon teidän puheenne: »Niin, niin», tahi: »Ei, ei». Mitä siihen lisätään, se on pahasta. Matt. 5: 37.

Jokaisesta turhasta sanasta, minkä ihmiset puhuvat, on heidän tehtävä tili tuomiopäivänä. Matt. 12: 36.

Tämä kansa kunnioittaa minua huulillaan, mutta heidän sydämensä on minusta kaukana. Matt. 15: 8.

33. Vala on vakuutus, jossa Jumala otetaan todistajaksi tai vakuutetaan jotakin todeksi omantunnon kautta. Me saamme tehdä valan, milloin Jumalan kunnia ja totuus sillä edistetään, tahi milloin esivalta yhteiskunnan turvaksi sen vaatii. Väärän valan kautta Jumalan nimi häväistään.

Mitä on vala? Milloin saamme tehdä valan?

Minä kutsun Jumalan sieluni todistajaksi. 2 Kor. 1: 23.

Jeesus ylimäisen papin edessä. **Matt. 26: 63—65.**

Älkää väärin vannoko minun nimeeni ja häväiskö Jumalanne nimeä, sillä minä olen Herra. 3 Moos. 19: 12.

Kolmas käsky.

Muista pyhittää lepopäivä. Kuusi päivää tulee sinun työtä tehdä ja kaikki askareesi toimittaa. Mutta seitsemäntenä päivänä on Herran, sinun Jumalasi, sapatti; silloin et sinä saa yhtään työtä tehdä, et sinä, eikä sinun poikasi, eikä sinun tyttäresi, eikä sinun palvelijasi, eikä sinun piikasi, eikä sinun juhtasi, eikä sinun muukalaisesi, joka sinun portissasi on. Sillä kuutena päivänä on Herra taivaan ja maan ja meren tehnyt ja kaikki, mitä niissä on, ja lepäsi seitsemäntenä päivänä. Sentähden siunasi Herra sapatin päivän ja pyhitti sen. 2 Moos. 20: 8—11.

Lutherin selitys.

Miten meidän tulee käyttää aikaa?

34. Jumala on ihmiselle määrännyt sekä työn että levon. Meidän tulee arkipäivinä suorittaa askareemme, mutta pyhittää lepopäivä Jumalalle.

Otsasi hiessä sinun on syötävä leipäsi. 1 Moos. 3: 19.

Kuka ei tahdo työtä tehdä, hän olkoon syömättäkin. 2 Tess. 3: 10.

Martti Luther sanoo: Kutsumuksen suorittaminen on jumalanpalvelusta.

Miten pyhitämme lepopäivän?

35. Lepopäivän pyhitämme siten, että etenkin sinä päivänä Jumalan sanan kuulemisella ja lukemisella, rukouksella ja kiitoksella etsimme hengellemme ravintoa ja virkistystä. Sentähden on lepopäivänä jätettävä kaikki, mikä estää jumalanpalvelusta kotona tai seurakunnan yhteydessä.

Jeesus 12-vuotiaana pyhäkössä. Luuk. 2: 41—50.

Minun sieluni ikävöitsee ja halajaa Herran esikartanoihin; minun sieluni ja ruumiini iloitsee elävässä Jumalassa. Sillä yksi päivä sinun esikarta-

noissasi on parempi kuin tuhannen muualla. Ps. 84: 3, 11.

Runsaasti asukoon teissä Kristuksen sana; opettakaa ja neuvokaa toinen toistanne kaikessa viisaudessa, psalmein, kiitosvirsin ja hengellisin lauluin, armon kehoittamina veisaten Jumalalle teidän sydämissänne. Kol. 3: 16.

Älkäämme jättäkö omaa seurakunnankokoustamme, niinkuin muutamien on tapana. Hebr. 10: 25.

Miten meidän tulee suhtautua työhön lepopäivänä?

36. Lepopäivänä tulee meidän levätä töistämme. Kuitenkaan ei ole jätettävä tekemättä sitä, mitä kristillinen rakkaus ja välttämätön tarve vaatii.

Jeesus parantaa lepopäivänä sairaan. Mark. 3: 1—6.

Jeesus sanoi: Sapatti on asetettu ihmistä varten eikä ihminen sapattia varten. Mark. 2: 27.

Puhdas ja tahraton jumalanpalvelus Jumalan ja Isän silmissä on se, että käy katsomassa orpoja ja leskiä heidän ahdistuksessaan ja varjelee itsensä niin, ettei maailma saastuta. Jaak. 1: 27.

Neljäs käsky.

Kunnioita isääsi ja äitiäsi, että menestyisit ja kauan eläisit siinä maassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, sinulle antaa. 2 Moos. 20: 12. 5 Moos. 5: 16.

Lutherin selitys.

Mikä on vanhempain tehtävä? Miten on lasten suhtautuminen vanhempiin?

37. Jumala on uskonut lapset isän ja äidin hoidettaviksi ja kasvatettaviksi. Hän tahtoo, että kunnioitamme ja rakastamme vanhempiamme lähinnä Jumalaa sekä tottelemme heitä kaikessa, mikä ei ole Jumalan sanaa vastaan. Myös tulee meidän kuulla heidän neuvojansa ja hoitaa heitä, kun he apuamme tarvitsevat.

Kurita poikaasi, niin hän sinua virvoittaa ja antaa ilon aiheita sielullesi. Sananl. 29: 17.

Lapset, olkaa vanhemmillenne kuuliaiset kaikessa, sillä se on otollista Herrassa. Kol. 3: 20.

Jumalaa tulee totella enemmän kuin ihmisiä. Ap. t. 5: 29.

Samuel nuorena. 1 Sam. 2: 26.

Mikä on esivalta? Mikä tehtävä on esivallalla? Miten meidän tulee suhtautua esivaltaan?

38. Esivallan on Jumalan palvelijana ylläpidettävä lakia ja oikeutta maassa. Sentähden tulee meidän olla esivallalle alamaiset. Myös tahtoo Jumala, että kunnioitamme opettajiamme, isäntäväkeämme ja kaikkia, joiden hoitoon olemme uskotut.

Esivalta on Jumalan palvelija, sinulle hyväksi. Sentähden on oltava alamainen, ei ainoastaan rangaistuksen tähden, vaan myös omantunnon tähden. Room. 13: 4, 5.

Poika kunnioittakoon isäänsä ja palvelija isäntäänsä. Mal. 1: 6.

Mikä lupaus sisältyy neljänteen käskyyn?

39. Jumalanpelko, rakkaus vanhempiin ja menneitten polvien työn kunnioittaminen, lainkuuliaisuus ja isänmaanrakkaus tuottavat ajallisen siunauksen sekä yksityisille ihmisille että koko kansoillekin.

Herran pelko on elämäksi, niin että ravittuna levätään, eikä mikään paha kohtaa. Sananl. 19: 23.

Vanhurskaus korottaa kansan, mutta synti on kansan häpeä. Sananl. 14: 34.

Paavali kirjoittaa Timoteukselle: **Minä kiitän Jumalaa, . . . kun mieleeni johtuu se vilpitön usko, joka ensin oli isoäidilläsi Looiksella ja äidilläsi Eunikellä ja joka, siitä olen varma, on sinussakin.** 2 Tim. 1: 3, 5.

Herra, meidän Jumalamme, olkoon meidän kanssamme, niinkuin hän on ollut meidän isäimmekin kanssa. 1 Kun. 8: 57.

Viides käsky.

Älä tapa. 2 Moos. 20: 13.

Lutherin selitys.

40. Elämä on Jumalan antama lahja. Sentähden Jumala kieltää tappamisen; samoin vihan, herjauksen ja koston. Emme myöskään saa paheellisella elämällä tahrata tai turmella Jumalan kuvaa itsessämme tai muissa. Esivallalla on oikeus ja velvollisuus käyttää miekkaa törkeiden rikollisten rankaisemiseksi ja isänmaan puolustukseksi.

Mitä Jumala kieltää tässä käskyssä? Minkätähden emme saa tappaa? Millä toisilla tavoin vahingoitamme elämää? Mikä tehtävä on esivallalla rikollisia kohtaan?

Jokainen, joka vihaa veljeänsä, on murhaaja; ja te tiedätte, ettei kenessäkään murhaajassa ole iankaikkista elämää, joka hänessä pysyisi. 1 Joh. 3: 15.

Joka viettelee yhdenkään näistä pienistä, jotka uskovat minuun, hänen olisi parempi, että myllynkivi ripustettaisiin hänen kaulaansa ja hänet upotettaisiin meren syvyyteen. Matt. 18: 6.

Pitäkää vaari itsestänne, ettei sydämenne raskaudu päihtymisestä ja juopottelusta ja elatuksen huolista. Luuk. 21: 34.

Esivalta ei miekkaa turhaan kanna, koska se on Jumalan palvelija, kostaja sen rankaisemiseksi, joka pahaa tekee. Room. 13: 4.

41. Lähimäisemme on jokainen ihminen, joka tarvitsee neuvoamme tai apuamme. Meidän tulee osoittaa lähimäistämme kohtaan rakkautta, laupeutta ja sovinnollisuutta.

Kuka on lähimäisemme? Mitä meidän tulee osoittaa lähimäisellemme? Miten meidän tulee kohdella eläimiä?

Myöskin eläimiä olemme velvolliset säälillä kohtelemaan.

Laupias samarialainen. Luuk. 10: 30—37.

Pukeutukaa siis, ollen Jumalan valituita, pyhiä ja rakkaita, sydämelliseen armahtavaisuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, sävyisyyteen, pitkämielisyyteen. Kol. 3: 12.

Rakastakaa vihollisianne ja rukoilkaa niiden edestä, jotka teitä vainoavat. Matt. 5: 44.

Vanhurskas armahtaa juhtaansa; mutta jumalattoman sydän on armoton. Sananl. 12: 10.

Kuudes käsky.

Älä tee huorin. 2 Moos. 20: 14.

Lutherin selitys.

Mitä tarkoitusta varten Jumala on asettanut avioliiton? Mitä vaaditaan mieheltä ja vaimolta avioliitossa?

42. Jumala on asettanut avioliiton aviopuolisoiden keskinäiseksi avuksi sekä ihmissuvun lisääntymiseksi ja kasvattamiseksi. Sentähden tulee miehen ja vaimon uskollisuudessa rakastaa ja kunnioittaa toisiaan ja siten säilyttää avioliiton pyhyys. Avioliitto on erottamaton.

Avioliitto pidettäköön kunniassa kaikkien kesken, ja aviovuode saastuttamatonna; sillä haureelliset ja avionrikkojat Jumala tuomitsee. Hebr. 13: 4.

Minkä siis Jumala yhdisti, sitä älköön ihminen erottako. Matt. 19: 6.

Mitä Jumala vaatii kaikilta tässä käskyssä?

43. Meidän tulee olla puhdassydämiset ja pyhittää ruumiimme Pyhän Hengen temppeliksi. Sentähden tulee meidän välttää haureutta ja kaikkea, mikä voi meissä herättää saastaisia himoja.

Autuaita ovat puhdassydämiset, sillä he saavat nähdä Jumalan. Matt. 5: 8.

Vaeltakaamme säädyllisesti, niinkuin päivällä, ei öisissä kemuissa ja juomingeissa, ei haureudessa ja irstaisuudessa, ei riidassa ja kateudessa, vaan pukeutukaa Herraan Jeesukseen Kristukseen, älkääkä hoitako lihaanne niin, että himot heräävät. Room. 13: 13, 14.

Jumala, luo minuun puhdas sydän, ja anna minulle uusi vakaa henki. Ps. 51: 12.

Seitsemäs käsky.

Älä varasta. 2 Moos. 20: 15.

Lutherin selitys.

Mikä on suhteemme omaisuuteen? Minkätähden? Mitä meiltä vaaditaan toisen omaisuuteen nähden? Mitä omaan?

44. Omaisuus on Herran, ja me olemme asetut sen hoitajiksi. Me emme saa sitä lähimäiseltämme salaa ottaa taikka väkivallalla tai petoksella anastaa. Emme saa myöskään sydämiämme siihen ahneudessa kiinnittää emmekä sitä tuhlata turhuuteen ja hekumaan.

Uskotut leiviskät. Matt. 25: 14—30.

Rakkaus rahaan on kaikenlaisen pahan juuri. 1 Tim. 6: 10.

Joka ottaa isältänsä ja äidiltänsä ja sanoo: ei se ole synti, hän on ryövärin veli. Sananl. 28: 24.

Jeesus sanoi opetuslapsilleen: Kootkaa tähteeksi jääneet palaset, jottei mitään joutuisi hukkaan. Joh. 6: 12.

Mitä meiltä vaaditaan kaikissa töissämme? Miten meidän tulee käyttää maallista omaisuuttamme?

45. Meidän tulee olla tunnollisia ja huolellisia töissämme ja rehellisiä jokaista kohtaan. Maallista omaisuuttamme meidän tulee käyttää Jumalan kunniaksi, sekä omaksi ja lähimäisemme tarpeeksi.

Joka vähimmässä on uskollinen, on paljossakin uskollinen, ja joka vähimmässä on väärä, on paljossakin väärä. Luuk. 16: 10.

Taita isoovalle leipäsi, vie raadolliset kulkijat huoneeseesi; koska näet alastoman, niin vaateta häntä. Jes. 58: 7.

Työmies ansaitsee saada palkkansa. 1 Tim. 5: 18.

Joka on työssänsä laiska, on vahingontekijän veli. Sananl. 18: 9.

Kahdeksas käsky.

Älä sano väärää todistusta lähimäisestäsi. 2 Moos. 20: 16.

Lutherin selitys.

Mitä varten tarvitsemme hyvää nimeä? Mitä Jumala kieltää tässä käskyssä? Minkätähden hän näin kieltää?

46. Hyvää nimeä tarvitsemme yhteiselämässä toistemme kanssa. Jumala vihaa kaikkea valhetta, mutta tässä hän erityisesti kieltää valheelliset puheet lähimäisestä, tapahtukoot ne oikeuden edessä tai muualla.

Hyvä nimi on kalliimpi kuin suuri rikkaus. Sananl. 22: 1.

Ei väärä todistaja pääse rankaisematta; ja joka rohkeasti valhettelee, ei hän ole selviävä. Sananl. 19: 5.

Pankaa pois valhe ja puhukaa totta, kukin lähimäisensä kanssa. Ef. 4: 25.

Mitä Jumala vaatii tässä käskyssä?

47. Meidän tulee aina pysyä totuudessa, ajatella ja puhua hyvää lähimäisestämme, peittää hänen heikkouksiansa ja puolustaa hänen kunniaansa herjaajia vastaan.

Jeesuksen tunnustus. Matt. 26: 63—65.

Pietari kieltää Jeesuksen. Matt. 26: 69—75.

Herra, kuka asuu sinun majassasi, eli kuka on pysyväinen sinun pyhällä vuorellasi? Joka ei kielellänsä panettele, eikä lähimäiselleen mitään pahaa tee, eikä häpäise lähimäistään. Ps. 15: 1, 3.

Yhdeksäs ja kymmenes käsky.

Älä himoitse lähimäisesi huonetta. Älä himoitse lähimäisesi aviopuolisoa, palkollisia, karjaa, äläkä mitään hänen omaansa. 2 Moos. 20: 17.

Lutherin selitys.

48. Pahat himot myrkyttävät ihmissydämen ja ovat alkuna synnintekoon. Sentähden emme saa säilyttää himoa sydämessämme. Näissä käskyissä Jumala erityisesti kieltää meitä himoitsemasta lähimäisemme omaa.

Minkätähden pahat himot ovat vaaralliset? Miten meidän tulee suhtautua niihin? Mitä Jumala erityisesti kieltää tässä käskyssä?

Aahab ja Naabotin viinimäki. 1 Kun. 21.

Jokaista kiusaa hänen oma himonsa, joka häntä vetää ja houkuttelee; kun sitten himo on tullut raskaaksi, synnyttää se synnin, mutta kun synti on täysin kehittynyt, synnyttää se kuoleman. Jaak. 1: 14, 15.

Kuolettakaa maiset jäsenenne: haureus, saastaisuus, kiihko, paha himo ja ahneus, joka on epäjumalanpalvelusta. Kol. 3: 5.

---

49. Lain ydin on tämä: **Rakasta Herraa Jumalaasi koko sydämestäsi ja koko sielustasi ja koko mielestäsi ja koko voimastasi. Rakasta lähimäistäsi niinkuin itseäsi.** Mark. 12: 30, 31.

Mikä on lain ydin?

Älkää olko kenellekään mitään velkaa, muuta kuin että toisianne rakastatte; sillä joka toistaan rakastaa, se on lain täyttänyt. Room. 13: 8.

50. Me olemme *ilman lakia*, kun turmeluksemme on meille tuntematon ja elämme surutomasti maailman mukaan. Me olemme *lain alla*, kun synti meitä ahdistaa, ja kun laki uh-

Milloin olemme ilman lakia? Milloin olemme lain alla?

kaa Jumalan vihalla ja tuomiolla, mutta ei kuitenkaan anna meille voimaa Jumalan tahdon tekemiseen.

Me tiedämme, että laki on hengellinen, mutta minä olen lihallinen, myyty synnin alaiseksi. Room. 7: 14.

Lihan mieli on vihollisuutta Jumalaa vastaan, sillä se ei alistu Jumalan lain alle; eikä se voikaan. Room. 8: 7.

Mikä on lain merkitys meille? Mitä saamme hengen lain kautta? Missä suhteissa olemme siis lakiin?

51. Laki selvittää meille Jumalan pyhän tahdon, opettaa meitä tuntemaan syntimme ja kurittaa meitä Kristuksen luo. Kristuksessa annetaan meille *hengen laki*, joka vapauttaa meidät kirjaimen laista. Siten saamme lapsen mielen, niin että rakkaudessa haluamme tehdä Jumalan tahdon.

En olisi tiennyt himosta, jollei laki olisi sanonut: »Älä himoitse». Room. 7: 7.

Laista on tullut meille kasvattaja Kristukseen. Gal. 3: 24.

Elämän hengen laki Kristuksessa Jeesuksessa on vapauttanut sinut synnin ja kuoleman laista. Room. 8: 2.

Ette ole saaneet orjuuden henkeä elääksenne jälleen pelossa, vaan te olette saaneet lapseuden hengen, jossa huudamme: Abba! Isä! Room. 8: 15.

II. Lupaus.

Milloin ensimäinen lupaus annettiin? Milloin lupaus uudistettiin?

52. Kohta syntiinlankeemisen jälkeen Jumala antoi lupauksen lunastuksesta. Sitten hän teki liiton Aabrahamin kanssa ja antoi hänelle sen lupauksen, että hänen siemenestään oli syntyvä maailman Vapahtaja. Tämän lupauksen hän uudisti aika ajoin ja yhä selvemmin ennustuksin ja esikuvin.

Herra Jumala sanoi käärmeelle: **Minä panen vihollisuuden sinun ja vaimon välille; ja sinun siemenesi ja hänen siemenensä välille; se on rikkipolkeva sinun pääsi, ja sinä olet pistävä häntä kantapäähän.** 1 Moos. 3: 15.

Herra sanoi Aabrahamille: **Sinussa tulevat kaikki sukukunnat maan päällä siunatuiksi.** 1 Moos. 12: 3.

Herra sanoi Moosekselle: **Minä herätän heille Profeetan heidän veljistään, niinkuin sinä olet, ja minä panen sanani hänen suuhunsa; hän puhuu heille kaikkea, mitä minä hänelle käsken.** 5 Moos. 18: 18.

Herra sanoi Daavidille: **Sinun huoneesi ja valtakuntasi on pysyvä sinun edessäsi iankaikkisesti, ja sinun istuimesi on vahva oleva iankaikkisesti.** 2 Sam. 7: 16.

Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan, jonka nimi on oleva Immanuel. Jes. 7: 14.

Sinä Betlehem Efrata, joka vähäinen olet Juudan tuhansien joukossa, sinusta on minulle se tuleva, joka Israelissa on hallitsija oleva, jonka uloskäyminen on alusta ja iankaikkisuudesta. Miik. 5: 1.

Hän on haavoitettu meidän pahain tekoimme tähden, ja meidän synteimme tähden on hän hosuttu. Rangaistus on hänen päällänsä, että meillä rauha olisi, ja hänen haavainsa kautta me olemme parannetut. Koska häntä rangaistiin ja vaivattiin, ei hän suutansa avannut; niinkuin karitsa, joka teuraaksi viedään, ja niinkuin lammas, joka keritsijänsä edessä on vaiti, ei hänkään suutansa avannut. Mutta Herra tahtoi häntä niin piestä sairaudella; koska hän on henkensä vikauhriksi antanut, niin hän saa nähdä siemenen ja elää kauan, ja Herran aivoitus on hänen kädessään menestyvä. Jes. 53: 5, 7, 10.

53. Lupaus Kristuksen tulemisesta herätti vanhan liiton hurskaissa pelastuksen toivon.

Mitä lupaus vaikutti vanhan liiton hurskaissa?

Mitä toivo vaikutti?

Tämä toivo ylläpiti heitä heidän vaivoissaan ja antoi heille voimaa kärsivällisesti odottamaan lupauksen täyttämystä.

Jaakob sanoi: **Herra, minä odotan pelastustasi.** 1 Moos. 49: 18.

Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä luvattua saavuttaneet, vaan kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet, ja tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä. Hebr. 11: 13.

Mihin lupaus viittasi? Mikä merkitys sillä on uuden liiton uskovaisille?

54. Jo Israelille annetuissa lupauksissa viitataan Kristuksen tulemiseen kirkkaudessa. Tämä lupaus on uuden liiton uskovaisten toivo, joka tukee heitä matkalla Jumalan lepoon.

Jumalan kansalla on sapatinlepo vielä odotettavana. Hebr. 4: 9.

Viides luku.

Jumalan Poika ja hänen työnsä.

Mitkä ovat Jumalan Pojan nimet? Mitä Jeesus merkitsee? Mitä Kristus?

55. Jumalan Pojalla on nimi *Jeesus*, joka merkitsee vapahtajaa, sillä hän vapahtaa meidät synneistämme. Jumalan Pojalla on nimi *Kristus* eli Messias, jotka nimet merkitsevät voideltua, sillä Jumala on hänet Pyhällä Hengellä voidellut profeetaksi, ylimäiseksi papiksi ja valtakuntansa kuninkaaksi.

Sinun on pantava hänen nimekseen Jeesus, sillä hän on vapahtava kansansa heidän synneistään. Matt. 1: 21.

Teille on tänään Daavidin kaupungissa syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra. Luuk. 2: 11.

Jumala on Pyhällä Hengellä ja voimalla voidellut Jeesuksen Nasaretilaisen. Ap. t. 10: 38.

Jokainen, joka uskoo, että Jeesus on Kristus, hän on Jumalasta syntynyt. 1 Joh. 5: 1.

56. Kristus on yhtä Isän kanssa. Hän on Elämä ja Valo, hän on iankaikkinen ja kaikkivaltias. Hän on koko maailman tuomari, jolle on annettava sama kunnia kuin Isälle. Sentähden uskomme, että Jeesus Kristus on tosi Jumala.

Miksi uskomme, että Jeesus Kristus on tosi Jumala?

Minä ja Isä olemme yhtä. Joh. 10: 30.

Minä olen tie ja totuus ja elämä. Joh. 14: 6.

Minä olen maailman valo. Joh. 8: 12.

Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Matt. 28: 18.

Isä ei tuomitse ketään, vaan hän on antanut kaiken tuomion Pojalle, jotta kaikki kunnioittaisivat Poikaa, samoin kuin kunnioittavat Isää. Joh. 5: 22, 23.

Kristuksessa asuu jumaluuden koko täyteys ruumiillisesti. Kol. 2: 9.

Tuomas sanoi Jeesukselle: **Minun Herrani ja minun Jumalani!** Joh. 20: 28.

57. Rakkaudesta meihin Kristus alensi itsensä ja tuli ihmiseksi, sikisi Pyhästä Hengestä ja syntyi neitsyt Mariasta. Hän oli kaikessa meidän kaltaisemme, kuitenkin ilman syntiä. Hän kiusattiin kaikessa niinkuin mekin, kärsi, kuoli ja haudattiin. Itse hän usein nimitti itseään Ihmisen Pojaksi.

Miten Kristus alensi itsensä? Miten hän oli meidän kaltaisemme? Missä suhteessa erilainen? Mitä nimeä hän käyttää itsestään?

Toinen uskonkappale ja Lutherin selitys.

Kristus Jeesus, vaikka hänellä olikin Jumalan muoto, ei katsonut saaliikseen sitä, että oli yhdenvertainen kuin Jumala, vaan alensi itsensä ja otti palvelijan muodon, tuli ihmisten kaltaiseksi ja havaittiin olennaltaan sellaiseksi kuin ihminen; hän nöyryytti itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan saakka, jopa ristin kuolemaan asti. Fil. 2: 6—8.

Meidän ylimäinen pappimme ei ole semmoinen, joka ei voi sääliä heikkouksiamme, vaan joka on ollut kaikessa kiusattuna samalla lailla kuin mekin, kuitenkin ilman syntiä. Hebr. 4: 15.

Jeesus sanoi: Ketuilla on luolat ja taivaan linnuilla pesät, mutta Ihmisen Pojalla ei ole, mihin päänsä kallistaisi. Luuk. 9: 58.

Miten on Kristus profeettamme?

58. Kristus ilmaisi meille Isän hyvän tahdon autuudeksemme. Hän osoitti meille elämän tien ja käski julistaa evankeliumia maailman loppuun asti. Hän valaisee ja vahvistaa meitä vielä sanallaan ja Hengellään. Näin on Kristus meidän *profeettamme.*

Jeesus Nasaretilainen oli profeetta, voimallinen teossa ja sanassa Jumalan ja kaiken kansan edessä. Luuk. 24: 19.

Herran henki on minun päälläni, sillä hän on voidellut minut julistamaan evankeliumia köyhille; hän on lähettänyt minut saarnaamaan vangeille vapautusta ja sokeille näkönsä saamista, päästämään sorretut vapauteen. Luuk. 4: 18.

Apostolit lähtivät ja saarnasivat kaikkialla, ja Herra Jeesus vaikutti heidän kanssaan ja vahvisti sanan sitä seuraavien tunnustekojen kautta. Mark. 16: 20.

Miten Kristus on välimiehemme?

59. Välimiehenämme Kristus oli täydellisesti kuuliainen Isän tahdolle ristin kuolemaan asti. Näin hän täytti lain meidän edestämme.

Jeesus sanoi: Minun ruokani on se, että teen lähettäjäni tahdon ja täytän hänen tekonsa. Joh. 4: 34.

Niinkuin yhden ihmisen tottelemattomuuden kautta monet ovat joutuneet syntisten asemaan, niin myös-

kin yhden kuuliaisuuden kautta monet joutuvat vanhurskasten asemaan. Room. 5: 19.

Jeesus pesee opetuslasten jalat. Joh. 13: 1—11.

Jeesus Getsemanessa. Matt. 26: 36—40.

60. Jumalan uhrikaritsana Kristus kantoi meidän syntimme, kärsi ja kuoli meidän edestämme. Näin hän on meidän ja koko maailman syntien sovitus. Miten Kristus on syntien sovitus?

Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin! Joh. 1: 29.

Hän on meidän syntiemme sovitus, eikä ainoastaan meidän, vaan myös koko maailman syntien. 1 Joh. 2: 2.

Jumala oli Kristuksessa ja sovitti maailman itsensä kanssa eikä lukenut heille heidän rikkomuksiaan. 2 Kor. 5: 19.

61. Pyhällä ja kalliilla verellään ja viattomalla kärsimisellään ja kuolemallaan Kristus lunasti meidät lain kirouksesta, synnistä, kuolemasta ja perkeleen vallasta. Mistä Kristus meidät lunasti? Millä Kristus meidät lunasti?

Ette ole millään katoavaisella, ette hopealla ettekä kullalla, lunastetut turhasta, isiltä peritystä vaelluksestanne, vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan. 1 Piet. 1: 18, 19.

62. Kristus rukoilee vielä meidän puolestamme Isänsä tykönä, siunaa meitä ja puhdistaa sydämemme pyhällä verellään. Miten Kristus vielä toimii meidän puolestamme? Miten hän on ylimäinen pappimme?

Syntiemme sovittajana ja esirukoilijana Kristus on *ylimäinen pappimme.*

Jos joku syntiä tekisi, niin meillä on puolustaja Isän tykönä, Jeesus Kristus, joka on vanhurskas. 1 Joh. 2: 1.

Jeesuksen Kristuksen, Jumalan Pojan, veri puhdistaa meidät kaikesta synnistä. 1 Joh. 1: 7.

Meillä on sellainen ylimäinen pappi, joka istuu Majesteetin oikealla puolella taivaissa. Hebr. 8: 1.

Miksi Kristus astui alas tuonelaan?

63. Kristus astui alas tuonelaan julistaakseen siellä, että hän on musertanut käärmeen pään ja kukistanut kuoleman ja kaiken pimeyden vallan.

Kristus meni pois ja saarnasi vankeudessa oleville hengille. 1 Piet. 3: 19.

Kuolema, missä on voittosi? Kuolema, missä on otasi? 1 Kor. 15: 55.

Mikä merkitys on Kristuksen kuolleistanousemisella?

64. Jumala herätti Kristuksen kuolleista; niin hän varmisti meidän lunastuksemme. Kuolleista noussut Kristus antaa meille voimaa nousta synnistä ja elävän toivon siihen, että mekin kerran saamme nousta kuolleista iankaikkiseen elämään.

Elämän ruhtinaan te tapoitte; hänet Jumala on herättänyt kuolleista, ja sen todistajia me olemme. Ap. t. 3: 15.

Kristus on pyhyyden henkeen nähden kuolleistanousemisen kautta asetettu Jumalan Pojaksi voimassa. Room. 1: 4.

Ylistetty olkoon meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen Jumala ja Isä, joka suuren laupeutensa mukaan on uudestisynnyttänyt meidät elävään toivoon Jeesuksen Kristuksen kuolleista nousemisen kautta. 1 Piet. 1: 3.

Mikä merkitys on Kristuksen taivaaseenastumisella?

65. Kristus astui taivaaseen. Hän hallitsee Isänsä kanssa, lähettää Pyhän Hengen ja on omiansa läsnä joka päivä. Hän kukistaa vihollisensa ja vie omansa taivaalliseen valtakuntaansa. Näin on Kristus meidän *kuninkaamme*.

Hyvä paimen. Joh. 10.

Katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti. Matt. 28: 20.

Kristuksen on hallittava siihen asti, kunnes on pannut kaikki vihollisensa jalkojensa alle. 1 Kor. 15: 25.

Kuudes luku.

Pyhä Henki.

Mikä Pyhä Henki on? Mikä on Pyhän Hengen tehtävä?

66. Pyhä Henki on Isän ja Pojan Henki, eläväksitekijä ja pyhittäjä. Pyhän Hengen kautta Jumala tekee meidät osallisiksi Kristuksen lunastuksesta ja uudistaa kaikki.

Minulla on vielä paljo sanomista teille, mutta te ette voi nyt sitä kantaa; mutta kun hän tulee, totuuden Henki, opastaa hän teidät koko totuuteen. Sillä hän ei puhu omiaan, vaan minkä hän kuulee, sen hän puhuu ja tulevaiset asiat hän teille julistaa. Hän on minut kirkastava, sillä hän ottaa minun omastani ja julistaa teille. Joh. 16: 12—14.

Katso, uudeksi minä teen kaikki. Ilm. 21: 5.

Milloin Pyhän Hengen vaikutus alkoi? Miten se jatkui? Mitä tapahtui helluntaipäivänä? Mikä oli siitä seurauksena?

67. Pyhä Henki vaikutti jo ensimäisessä luomisessa ja valmisti vanhassa liitossa lunastusta. Helluntaipäivänä opetuslapset saivat Kristuksen lupauksen mukaan Pyhän Hengen lahjan. Silloin syntyi kristillinen seurakunta ja uusi luominen Kristuksessa alkoi.

Jumalan Henki liikkui vetten päällä. 1 Moos. 1: 2.

Sitä pelastusta ovat etsineet ja tutkineet profeetat, jotka ovat ennustaneet teidän osaksenne tulevasta armosta, ovat tutkineet, mihin tai millaiseen aikaan heissä oleva Kristuksen henki viittasi. 1 Piet. 1: 10, 11.

On tapahtuva viimeisinä päivinä, sanoo Jumala,

että minä vuodatan Henkeäni kaiken lihan päälle. Ap. t. 2: 17.

Pyhän Hengen vuodattaminen. Ap. t. 2.

Miten suhtautuu Pyhä Henki maailmaan? Miten Kristuksen opetuslapsiin?

68. Pyhä Henki tuomitsee maailmaa synnistä, mutta Kristuksen opetuslapsille hän on Puolustaja ja virvoittaja ahdistuksissa. Hän johdattaa meitä kaikkeen totuuteen, rukoilee meissä ja meidän puolestamme ja antaa meille rauhaa ja iloa Jumalassa.

Kun Puolustaja tulee, niin hän näyttää maailmalle todeksi synnin ja vanhurskauden ja tuomion: synnin, koska eivät usko minuun. Joh. 16: 8, 9.

Henki auttaa meitä heikkoudessamme. Sillä me emme tiedä, mitä meidän on rukoiltava rukoillaksemme niinkuin tulee, mutta Henki itse esiintyy puolestamme rukoillen sanomattomin huokauksin. Room. 8: 26.

Jumalan rauha, joka on kaikkea ymmärrystä ylempänä, on varjeleva teidän sydämenne ja ajatuksenne Kristuksessa Jeesuksessa. Fil. 4: 7.

Mitkä ovat Pyhän Hengen armolahjat?

69. Pyhä Henki jakaa meille moninaisia armolahjoja. Hän lahjoittaa lapsellisen *uskon*, jossa saamme Isää lähestyä, vilpittömän *rakkauden* ja iankaikkisen elämän *toivon*. Näihin hän antaa armoa Kristuksen täyteydestä ja voimaa ylhäältä.

Armolahjat ovat moninaisia, mutta Henki on sama. Kaiken tämän vaikuttaa yksi ja sama Henki, jakaen kullekin erikseen, niinkuin itse tahtoo. 1 Kor. 12: 4, 11.

Jumala ei ole antanut meille pelkuruuden henkeä, vaan voiman ja rakkauden ja hillitseväisyyden hengen. 2 Tim. 1: 7.

Toivon Jumala täyttäköön teidät kaikella ilolla ja rauhalla uskossa, jotta teillä olisi runsas toivo Pyhän Hengen voiman kautta. Room. 15: 13.

Seitsemäs luku.

Armonvälineet.

70. Pyhä Henki tekee työnsä meissä armonvälineiden kautta. Armonvälineitä ovat Jumalan sana, pyhä kaste ja Herran pyhä ehtoollinen. Niissä tulemme osallisiksi Jumalan armosta Kristuksessa.

Minkä kautta Pyhä Henki tekee työnsä meissä? Mitkä ovat armonvälineet? Mitä ne vaikuttavat?

Filippus ja etiopialainen. Ap. t. 8: 26—40.

Usko tulee kuulemisesta, mutta kuuleminen Kristuksen sanan kautta. Room. 10: 17.

Joka syö minun lihani ja juo minun vereni, hän pysyy minussa ja minä hänessä. Joh. 6: 56.

I. Jumalan sana.

71. Jumalan sana on lakia ja evankeliumia. Laki on Jumalan kieltävä ja käskevä sana, jossa hän ilmaisee pyhät vaatimuksensa ja näin paljastaa meidän syntimme. Evankeliumi on hyvä sanoma Jeesuksesta Kristuksesta, joka on valmistanut meille iankaikkisen lunastuksen. Se on Jumalan voima jokaiselle uskovalle pelastukseksi.

Kuinka Jumalan sana jaetaan? Mitä laki on? Mitä evankeliumi on? Mitä se vaikuttaa?

Eikö minun sanani ole niinkuin tuli, sanoo Herra, ja niinkuin vasara, joka vuoren murentaa? Jer. 23: 29.

Se on sinulle sanottu, ihminen, mikä hyvä on ja mitä Herra sinulta vaatii, nimittäin, että kätket Jumalan sanan ja harjoitat rakkautta ja olet nöyrä sinun Jumalasi edessä. Miik. 6: 8.

Kaikki ihmettelivät niitä armon sanoja, jotka lähtivät hänen suustaan. Luuk. 4: 22.

Kristuksen evankeliumi on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi. Room. 1: 16.

II. Sakramentit.

Mitä on sakramentti? Mitkä ovat sakramentit? Mitkä ovat sakramenttien esikuvat?

72. Kastetta ja Herran ehtoollista nimitetään sakramenteiksi. Ne ovat Herran Jeesuksen Kristuksen asettamia pyhiä toimituksia, joissa Jumala näkyväisten aineiden kautta antaa meille taivaallisia armolahjoja. Sakramenttien esikuvia vanhassa liitossa olivat ympärileikkaus ja pääsiäislammas.

Mihinkä paikkaan ikänänsä minä säädän nimeni muiston, sinne minä tulen sinun tykösi, ja siunaan sinua. 2 Moos. 20: 24.

A. Kaste.

Milloin kaste asetettiin? Mitkä ovat kasteen asetussanat?

73. Herramme Jeesus Kristus asetti ennen taivaaseen astumistaan kasteen, kun hän sanoi opetuslapsilleen: **Minulle on annettu kaikki valta taivaassa ja maan päällä. Menkää siis ja tehkää kaikki kansat opetuslapsikseni, kastamalla heidät Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen, ja opettamalla heitä pitämään kaikki, minkä olen käskenyt teille. Ja katso, minä olen teidän kanssanne joka päivä maailman loppuun asti.** Matt. 28: 18—20.

Lutherin kysymys: Mitä kaste on?

Mitä kaste vaikuttaa?

74. Kasteessa meidät istutetaan Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen yhteyteen. Sentähden saamme turvautua Jumalaan, meidän Isäämme, Lunastajaamme ja Pyhittäjäämme.

Te olette pestyt, te olette pyhitetyt, te olette vanhurskautetut Herramme Jeesuksen Kristuksen nimessä ja meidän Jumalamme Hengen kautta. 1 Kor. 6: 11.

Niin monta kuin teitä on Kristukseen kastettu, te olette Kristukseen pukeutuneet. Gal. 3: 27.

75. Kasteessa meidät otetaan Jumalan lapsiksi ja hänen seurakuntansa jäseniksi. Siinä tulemme osallisiksi syntien anteeksi antamuksesta ja iankaikkisesta elämästä ja meidät vapahdetaan kuoleman ja perkeleen vallasta. Kasteestamme saamme myös voimaa uuteen elämään. Mihin asemaan kaste meidät saattaa? Mitä kaste hyödyttää?

Lutherin kysymys: Mitä kaste hyödyttää?

Lutherin kysymys: Mitenkä vesi voi vaikuttaa niin suuria asioita?

Katsokaa, minkälaisen rakkauden Isä on meille antanut, että olemme saaneet Jumalan lapsen nimen; ja niin olemmekin. 1 Joh. 3: 1.

Antakoon kukin teistä itsensä kastaa Jeesuksen Kristuksen nimeen syntienne anteeksisaamiseksi, niin saatte Pyhän Hengen lahjan. Ap. t. 2: 38.

76. Kasteen armon omistamme uskolla. Kaste velvoittaa meitä alituisesti kuolemaan synnistä ja vaeltamaan uudessa elämässä. Miten omistamme kasteen armon? Mihin kaste velvoittaa?

Lutherin kysymys: Mitä merkitsee tällainen kastaminen?

Teidän tulee panna pois vanha ihmisenne . . . ja pukeutua uuteen ihmiseen, joka Jumalan mukaan on luotu totuuden vanhurskauteen ja pyhyyteen. Ef. 4: 22, 24.

77. Synnissä syntyneinä lapsetkin tarvitsevat lunastusta. Sentähden me kasteessa uskomme heidät Jumalalle, että he uudesti syntyisivät Jumalan lapsiksi. Miksi lapsetkin tarvitsevat kastetta? Mitä hyötyä on lapsille kasteesta?

Jeesus sanoi: Sallikaa lasten tulla minun tyköni älkääkä estäkö heitä, sillä senkaltaisten on Jumalan valtakunta. Totisesti minä sanon teille: joka ei ota vastaan Jumalan valtakuntaa niinkuin lapsi, hän ei pääse sinne sisälle. Ja hän otti heidät sy-

liinsä, pani kätensä heidän päällensä ja siunasi heitä. Mark. 10: 14—16.

Mikä velvoitus johtuu lasten kastamisesta? Mitä tarkoitusta varten lapsia opetetaan?

78. Kastetut lapset ovat kristillisesti kasvatettavat ja Jumalan sanassa opetettavat, niin että he uskoisivat Kristukseen ja Jumalan armon avulla oppisivat pitämään kaikki, mitä Kristus on käskenyt.

Te isät, älkää ärsyttäkö lapsianne vihaan, vaan kasvattakaa heitä Herran kurissa ja nuhteessa. Ef. 6: 4.

Katsokaa, ettette halveksi yhtäkään näistä pienistä; sillä minä sanon teille, että heidän enkelinsä taivaissa näkevät aina minun Isäni kasvot, joka on taivaissa. Joka ottaa luokseen yhdenkään tämmöisen lapsen minun nimeeni, hän ottaa luokseen minut. Matt. 18: 10, 5.

Pysy sinä siinä, minkä olet oppinut, koska jo lapsuudestasi saakka tunnet pyhät kirjoitukset, jotka voivat tehdä sinut viisaaksi, niin että pelastut uskon kautta, joka on Kristuksessa Jeesuksessa. 2 Tim. 3: 14, 15.

Miten kasteenliitosta luopunut voi jälleen päästä Jumalan armoon?

79. Sekin, joka on kasteenliitosta luopunut, voi jälleen päästä Jumalan armoon, sillä Jumala on uskollinen ja vetää rakkaudella häntäkin puoleensa. Kun hän katuvana palaa, ottaa Jumala hänet armoonsa.

Palatkaa, te vastahakoiset lapset, niin minä parannan teitä teidän tottelemattomuudestanne. Jer. 3: 22.

Kadonneet minä tahdon etsiä ja eksyneet tallelle tuottaa, haavoitetut sitoa, heikkoja vahvistaa. Hes. 34: 16.

B. Herran ehtoollinen
eli
Alttarin sakramentti.

80. **Meidän Herramme Jeesus Kristus otti leivän sinä yönä, jona hän kavallettiin, siunasi, mursi sen, antoi opetuslapsilleen ja sanoi: Ottakaa, syökää, tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne annetaan; tehkää se minun muistokseni.**

Samoin hän otti myös maljan, kiitti, antoi sen heille ja sanoi: Ottakaa ja juokaa tästä kaikki; tämä malja on se uusi liitto minun veressäni, joka teidän edestänne vuodatetaan syntien anteeksiantamiseksi. Niin usein kuin te siitä juotte, tehkää se minun muistokseni.

Milloin ehtoollinen asetettiin? Mitkä ovat ehtoollisen asetussanat?

81. Herran ehtoollisessa tulemme, nauttiessamme siunattua leipää, osallisiksi Kristuksen ruumiista, ja, nauttiessamme siunattua viiniä, osallisiksi Kristuksen verestä.

Mitkä ovat ehtoollisen näkyvät ainekset? Minkä osallisuuteen tulemme ehtoollisessa?

Lutherin kysymys: Mitä alttarin sakramentti on?

Siunauksen malja, jonka siunaamme, eikö se ole osallisuus Kristuksen vereen? Se leipä, jonka murramme, eikö se ole osallisuus Kristuksen ruumiiseen? 1 Kor. 10: 16.

82. Pyhässä ehtoollisessa vietämme Herran kuoleman muistoa, saamme Kristuksen veressä syntimme anteeksi, tulemme likeiseen yhteyteen hänen kanssaan ja keskenämme. Siinä uskomme vahvistuu, rakkautemme lisääntyy, ja toivomme virkistyy, että mekin kerran pääsemme nauttimaan suurta ehtoollista taivaassa.

Miksi vietämme Pyhää ehtoollista? Mitä siunausta saamme ehtoollisesta?

Lutherin kysymys: Mitä tämä syöminen ja juominen hyödyttää?

Lutherin kysymys: Kuinka ruumiillinen syöminen ja juominen voi vaikuttaa niin suuria asioita?

Koska on vain yksi leipä, niin me monet olemme yksi ruumis; olemmehan kaikki tuosta yhdestä leivästä osalliset. 1 Kor. 10: 17.

Niin usein kuin te syötte tätä leipää ja juotte tämän maljan, julistatte te Herran kuolemaa, kunnes hän tulee. 1 Kor. 11: 26.

Autuaita ovat ne, jotka ovat kutsutut Karitsan hääaterialle. Ilm. 19: 9.

Kuka kelvollisesti nauttii ehtoollista? Kuka kelvottomasti? Mikä on seuraus kelvottomasta ehtoollisen nauttimisesta?

83. Kelvollisesti nauttii Herran ehtoollista se, joka syntinsä tuntien ikävöitsee anteeksi antamusta ja elämänyhteyttä Kristuksen kanssa. Mutta joka ajattelemattomasti tai katumattomalla mielellä taikka sopimatta riitapuolensa kanssa käy pyhällä ehtoollisella, hän ei voi välttää Herran tuomiota.

Lutherin kysymys: Kuka tämän sakramentin kelvollisesti nauttii?

Tulkaa minun tyköni kaikki työtätekevät ja raskautetut, niin minä annan teille levon. Matt. 11: 28.

Autuaita ovat ne, jotka isoavat ja janoavat vanhurskautta, sillä heidät ravitaan. Matt. 5: 6.

Ole taipuvainen pian sopimaan riitapuolesi kanssa, niin kauan kuin vielä olet hänen kanssaan matkalla. Matt. 5: 25.

Joka kelvottomasti syö tätä leipää tai juo Herran maljan, hän on oleva vikapää Herran ruumiiseen ja vereen. Tutkikoon siis ihminen itseään, ja niin syököön tätä leipää ja juokoon tästä maljasta; sillä joka syö ja juo erottamatta Herran ruumista muusta, syö ja juo tuomioksensa. 1 Kor. 11: 27—29.

Kahdeksas luku.

Seurakunta.

84. Kristuksen seurakunta on pyhäin yhteys. Siihen kuuluvat ne, jotka Jumala on sanan ja sakramenttien kautta johtanut Kristuksen tykö. Siinä Jumala kasvattaa meitä taivaalliseen valtakuntaansa.

Mikä on Kristuksen seurakunta? Kutka siihen kuuluvat?

Ette enää ole vieraita ettekä muukalaisia, vaan te olette yksiä kansalaisia kuin pyhät, ja Jumalan perhettä, apostolien ja profeettain perustukselle rakennettuja, itse Kristuksen Jeesuksen ollessa kulmakivenä, jossa koko rakennus liittyy yhteen ja kasvaa pyhäksi temppeliksi Herrassa. Ef. 2: 19—21.

Kristillinen seurakunta on kaikkien uskovaisten yhteys, joiden keskuudessa evankeliumia puhtaasti saarnataan ja pyhät sakramentit evankeliumin mukaisesti jaetaan. Augsburgin Tunnustus.

85. Seurakunta on *yksi*, koska sillä on yksi Herra, nimittäin Kristus; *pyhä*, koska Kristuksen Henki sen pyhittää; *yhteinen*, koska Jumala tahtoo siihen koota kaikki kansat.

Minkälainen seurakunta on? Minkätähden sanomme, että seurakunta on yksi? Minkätähden, että se on pyhä? Minkätähden, että se on yhteinen?

Kolmas uskonkappale.

Niin me, vaikka meitä on monta, olemme yksi ruumis Kristuksessa, mutta itsekukin olemme toistemme jäseniä. Room. 12: 5.

Kristus rakasti seurakuntaa ja antoi itsensä alttiiksi sen edestä, jotta hän sen pyhittäisi. Ef. 5: 25, 26.

Minä näin, ja katso, oli suuri joukko, jota ei kukaan voinut lukea, kaikista kansaheimoista ja sukukunnista ja kansoista ja kielistä, ja ne seisoivat valtaistuimen edessä ja Karitsan edessä puettuina pitkiin valkoisiin vaatteihin, ja heillä oli palmuja käsissään. Ilm. 7: 9.

Minkälaisena ilmenee seurakunta maan päällä? Minkälaisena se on ilmestyvä?

86. Kristuksen seurakunta on täällä maan päällä muukalainen, hajalla asuva ja taisteleva, mutta Kristuksen tullessa se hänen kanssaan ilmestyy kirkkaudessa.

Jeesus sanoi opetuslapsilleen: Maailmassa teillä on ahdistus, mutta olkaa turvallisella mielin, minä olen voittanut maailman. Joh. 16: 33.

Älä pelkää sitä, mitä tulet kärsimään . . . Ole uskollinen kuolemaan asti, niin minä annan sinulle elämän kruunun. Ilm. 2: 10.

Kutka ovat Kristuksen seurakunnan tosijäseniä? Mitä muita jäseniä on seurakunnassa? Mikä tehtävä seurakunnalla on heihin nähden?

87. Kristuksen seurakunnan tosijäseniä ovat ne, jotka uskovat Kristukseen. Mutta niilläkin kastetuilla, jotka eivät tahdo ottaa vastaan Jumalan armoa, on Jumalan uskollisuuden tähden osallisuus armonvälineihin. Heitä seurakunta tahtoo kasvattaa tosijäsenikseen.

Viinipuu ja oksat. Joh. 15: 1—8.

Vehnä ja valhevehnä. Matt. 13: 24—30.

Mitä on kristittyjen hengellinen pappeus? Mitä varten on saarnavirka asetettu?

88. Kaikilla kristityillä on Kristuksessa oikeus lähestyä Jumalaa Isänä sekä veljellisesti lohduttaa ja nuhdella toisiaan. Tämä on kristittyjen hengellinen pappeus. Mutta armonvälineiden hoitamista varten on seurakuntaan asetettu saarnavirka.

Te olette kuninkaallinen papisto, julistaaksenne Jumalan täydellisyyksiä. 1 Piet. 2: 9.

Jos veljesi rikkoo sinua vastaan, niin mene ja nuhtele häntä kahden kesken; jos hän sinua kuulee, niin olet voittanut veljesi. Matt. 18: 15.

Kristus antoi muutamat apostoleiksi, toiset profeetoiksi, toiset evankelistoiksi, toiset paimeniksi ja opettajiksi, tehdäkseen pyhät täysin valmiiksi palvelijan työhön, Kristuksen ruumiin rakentamiseen. Ef. 4: 11, 12.

Apostoli kirjoittaa: **Jokainen pitäköön meitä Kristuksen käskyläisinä ja Jumalan salaisuuksien taloudenhoitajina.** 1 Kor. 4: 1.

Yhdeksäs luku.

Pyhän Hengen armotyö.

Miten Jumala vaikuttaa armonvälineiden kautta?

89. Armonvälineiden kautta Jumala kokoaa yksityisiä ihmisiä Kristuksen seurakuntaan. Tämä tapahtuu siten, että Pyhä Henki tekee meidät osallisiksi Jumalan armosta Kristuksessa.

Lutherin selitys kolmanteen uskonkappaleeseen.

Vertaus maahan kylvetystä jyvästä. Mark. 4: 26—28.

Ihminen ei voi ottaa mitään, ellei hänelle anneta taivaasta. Joh. 3: 27.

Miten Jumala taivuttaa meitä puoleensa?

90. Jumala taivuttaa meitä puoleensa sisällisillä vetämisillä ja moninaisilla elämän kohtaloilla, kuten kärsimisillä, onnettomuuksilla tai myötäkäymisellä, taikka muiden esimerkillä.

Ei kukaan voi tulla minun tyköni, ellei Isä, joka on minut lähettänyt, vedä häntä. Joh. 6: 44.

Tuhlaajapoika vieraalla maalla. Luuk. 15:14—16.

Andreas ja Pietari, Filippus ja Natanael. Joh. 1: 40—51.

Miten Jumala kutsuu meitä?

91. Jumala herättää meitä synnin unesta ja tarjoaa meille armon Kristuksessa. Näin hän *kutsuu* meitä pimeydestä ihmeelliseen valoonsa.

Älkäämme nukkuko, niinkuin muut, vaan valvokaamme ja olkaamme raittiit. 1 Tess. 5: 6.

Tulkaa, sillä kaikki on jo valmiina. Luuk. 14: 17.

Jumala on kutsunut teidät meidän evankeliumimme kautta omistamaan Herramme Jeesuksen Kristuksen kirkkauden. 2 Tess. 2: 14.

Jumala on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valoonsa. 1 Piet. 2: 9.

Mikä on seuraus Jumalan armon hylkäämisestä?

92. Jos ihminen hylkää Jumalan kutsuvan armon, niin omatunto tylsistyy ja mieli turmeltuu. Hän uskoo valheeseen ja joutuu vihdoin kadotukseen.

Jeesus itkee Jerusalemia. Luuk. 19: 41—44.

Jumala lähettää heille voimallisen eksytyksen, niin että uskovat valheeseen, jotta kaikki ne tuomittaisiin, jotka eivät ole uskoneet totuuteen, vaan mielistyneet vääryyteen. 2 Tess. 2: 11, 12.

Miten Pyhä Henki valaisee meitä?

93. Kun me olemme Jumalan kutsumiselle kuuliaisia, niin Pyhä Henki *valaisee* meitä näkemään syvän turmeluksemme, mutta myös Jumalan armon rikkauden Jeesuksessa Kristuksessa. Näin Jumala vaikuttaa meissä parannuksen ja uskon.

Herää sinä, joka nukut, ja nouse kuolleista, niin on Kristus sinua valaiseva. Ef. 5: 14.

Jeesus sanoi: Minä olen maailman valo; joka seuraa minua, hän ei ole vaeltava pimeässä, vaan hänellä on oleva elämän valo. Joh. 8: 12.

Mikä on parannus?

94. *Parannus* on mielenmuutos. Siinä ihminen menee itseensä, katuu syntejänsä ja tunnustaa ne Jumalalle sekä tahtoo vilpittömästi niistä luopua.

Tuhlaajapojan mielenmuutos. Luuk. 15: 17—19.

Jumala, ole minulle armollinen hyvyytesi tähden; pyyhi pois minun syntini suuren laupeutesi tähden.

Sillä minä tunnen pahat tekoni, ja minun syntini ovat aina edessäni. Ps. 51: 3, 5.

Tehkää parannus ja kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois. Ap. t. 3: 19.

Mitä on usko Kristukseen? Mitä seuraa uskosta Kristukseen?

95. Kristukseen *uskomme*, kun luotamme hänen armolupauksiinsa ja sydämen halulla otamme vastaan hänet Lunastajanamme ja Vapahtajanamme sekä annamme itsemme hänelle. Ken uskoo Kristukseen, on vanhurskas Jumalan edessä ja uudesti syntynyt.

Hän nousi ja meni Isänsä tykö. Luuk. 15: 20.

Usko on luja luottamus siihen, mitä toivotaan, ojentautumista sen mukaan, mikä ei näy. Hebr. 11: 1.

Simon Pietari sanoi Jeesukselle: Herra, kenen luo me menisimme? Sinulla on iankaikkisen elämän sanat; ja me uskomme ja olemme tulleet tuntemaan, että sinä olet Jumalan Pyhä. Joh. 6: 68, 69.

Miten Jumala vanhurskauttaa syntisen?

96. Jumala *vanhurskauttaa* syntisen, kun hän armosta, Kristuksen tähden, ei lue hänelle hänen syntejänsä, vaan antaa ne anteeksi ja ottaa hänet lapsekseen.

Isä vastaanottaa tuhlaajapojan. Luuk. 15:20—23.

Jeesus on alttiiksi annettu meidän rikostemme tähden ja kuolleista herätetty meidän vanhurskauttamiseksemme. Room. 4: 25.

Autuas on se, jolle Herra ei lue syntiä. Room. 4: 8.

Niin päätämme siis, että ihminen vanhurskautetaan uskosta ilman lain tekoja. Room. 3: 28.

Jokainen, joka uskoo Kristukseen, saa synnit anteeksi hänen nimensä kautta. Ap. t. 10: 43.

Kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi oikeuden tulla Jumalan lapsiksi, niille, jotka uskovat hänen nimeensä. Joh. 1: 12.

Mitä on uudestisyntyminen?

97. *Uudestisyntymisessä* Jumala luo meihin Pyhän Hengen kautta uuden elämän Kristuksessa.

Jeesus ja Nikodeemus. Joh. 3: 1—8.

Jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut. 2 Kor. 5: 17.

Minä elän, en enää minä, vaan Kristus elää minussa; ja minkä nyt elän lihassa, sen elän Jumalan Pojan uskossa, hänen, joka on rakastanut minua ja antanut itsensä minun edestäni. Gal. 2: 20.

Miten Jumala pyhittää meitä? Miten ilmenee pyhitys?

98. Jumala *pyhittää* meitä, kun hän viepi meidät kasvavaan synnin ja armon tuntemiseen, ja yhdistää meidät yhä lähemmin Kristukseen, puhdistaen meidät hänen verellään. Pyhitys ilmenee Hengen hedelmissä.

Itse rauhan Jumala pyhittäköön teidän koko olemuksenne, ja säilyköön koko teidän henkenne ja sielunne ja ruumiinne nuhteettomina Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemukseen. 1 Tess. 5: 23.

Kasvakaa Herramme ja Vapahtajamme Jeesuksen Kristuksen armossa ja tuntemisessa. 2 Piet. 3: 18.

Hengen hedelmä on rakkaus, ilo, rauha, pitkämielisyys, ystävällisyys, hyvyys, uskollisuus, sävyisyys, itsensähillitseminen. Gal. 5: 22.

Mikä on Pyhän Hengen työn päämäärä? Milloin täytetään kirkastuminen?

99. Pyhän Hengen työn päämäärä on Kristuksen kaltaisuus. Jumala tekee meidät osallisiksi Kristuksen kirkkaudesta. *Kirkastuminen* täytetään Kristuksen tulemisessa. Silloin on Jumalan armopäätös meissä toteutunut.

Me kaikki, jotka peittämättömin kasvoin katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimessa, muutumme saman kuvan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen. 2 Kor. 3: 18.

Ei ole vielä käynyt ilmi, mitä meistä tulee. Me tiedämme tulevamme hänen kaltaisikseen, kun hän ilmestyy. 1 Joh. 3: 2.

Jotka hän edeltämääräsi, ne hän myös on kutsunut; ja jotka hän on kutsunut, ne hän myös on vanhurskauttanut; mutta jotka hän on vanhurskauttanut, ne hän myös on kirkastanut. Room. 8: 30.

Kymmenes luku.

Uskonelämä.

100. Pyhän Hengen armotyö synnyttää meissä uskonelämän. Uskova elää Kristuksessa. Hän rakastaa Jumalaa ja lähimäistä ja vaeltaa uudessa kuuliaisuudessa.

Mitä Pyhän Hengen armotyö vaikuttaa meissä?

Uuden käskyn minä annan teille, että te rakastatte toisianne niin, kuin minä olen rakastanut teitä; jotta tekin niin rakastaisitte toisianne. Siitä kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos teissä on keskinäinen rakkaus. Joh. 13: 34, 35.

Ilman minua ette voi tehdä mitään. Joh. 15: 5.

Kristus jätti teille esikuvan, jotta noudattaisitte hänen jälkiään. 1 Piet. 2: 21.

101. Rakkaus Jumalaan johtaa rukouselämään. Rukous on sydämen puhetta Jumalan kanssa. Siinä pyydämme Jumalalta hengellistä tai ruumiillista hyvää. Me kiitämme häntä hänen lahjoistaan, me ylistämme hänen pyhää nimeänsä ja kumarrumme hänen valtasuuruutensa edessä.

Miten ilmenee rakkaus Jumalaan? Mitä on rukous?

Lutherin selitys »Isämeidän» alkusanoihin.

Huuda minua avuksesi hädän päivänä, niin minä autan sinua, ja sinä olet kiittävä minua. Ps. 50: 15.

Minä notkistan polveni Isän puoleen, josta kaikki, jolla isä on taivaissa ja maan päällä, saa nimensä. Ef. 3: 14, 15.

Mitä on esirukous?

102. Rakkaus vaatii meitä rukoilemaan myöskin lähimäistemme puolesta. Sellaista rukousta sanotaan esirukoukseksi.

Kehoitan kaikkia anomaan, rukoilemaan, pitämään esirukouksia ja kiitoksia kaikkien ihmisten edestä, kuningasten ja kaikkien ylemmäistemme edestä, jotta saisimme viettää rauhallista ja hiljaista elämää kaikessa jumalisuudessa ja arvokkuudessa. 1 Tim. 2: 1, 2.

Mikä meitä kehoittaa rukoukseen?

103. Rukoukseen kehoittaa meitä Jeesuksen esimerkki ja käsky, oma tarpeemme ja Jumalan lupaus kuulla meidän rukouksemme.

Jeesus rukoilijana. Mark. 1: 35.

Jeesus ja pitalinen. Matt. 8: 1—3.

Jeesus sanoi: Aina tulee rukoilla eikä väsyä. Luuk. 18: 1.

Anokaa, niin teille annetaan; etsikää, niin te löydätte; kolkuttakaa, niin teille avataan. Matt. 7: 7.

Kaikki, mitä te anotte rukouksessa, uskoen, sen te saatte. Matt. 21: 22.

Minkä rukouksen Jeesus opetti opetuslapsilleen?

104. Jeesus opetti opetuslapsillensa tämän rukouksen: **Isä meidän, joka olet taivaissa! Pyhitettäköön sinun nimesi; tulkoon sinun valtakuntasi; tapahtukoon sinun tahtosi maassakin niinkuin taivaassa; anna meille tänä päivänä meidän jokapäiväinen leipämme; ja anna meille meidän velkamme anteeksi, niinkuin mekin annamme anteeksi meidän velallisillemme; ja älä saata meitä kiusaukseen; vaan pelasta meidät pahasta. Sillä sinun on valtakunta ja voima ja kunnia iankaikkisesti. Amen.** Matt. 6: 9—13.

Kuinka tulee rukoilla? Milloin rukoilemme Jeesuksen nimeen?

105. Meidän tulee rukoilla sydämen nöyryydessä ja lapsellisessa luottamuksessa taivaalliseen

Isään. Kun rukoilemme uskon yhteydessä Jeesuksen kanssa ja hänen Henkensä vaikutuksesta, silloin rukoilemme Jeesuksen nimeen.

Publikaani temppelissä. Luuk. 18: 13, 14.

Kun rukoilet, mene kammioosi ja sulje ovesi ja rukoile Isääsi, joka on salassa; ja Isäsi, joka näkee salassa, maksaa sinulle. Matt. 6: 6.

Me emme rukoile sinua omaan vanhurskauteemme luottaen, vaan turvautuen sinun suureen laupeuteesi. Dan. 9: 18.

Tähän asti te ette ole anoneet mitään minun nimessäni; anokaa, niin te saatte, jotta ilonne olisi täydellinen. Joh. 16: 24.

106. Jumala kuulee meitä aina, kun hengessä ja totuudessa vuodatamme sydämemme hänen eteensä. Usein hän saattaa viivyttää apuansa, kun hän katsoo meidän parastamme, tahi antaa meille parempaa ja hyödyllisempää. Miten Jumala suhtautuu rukoukseemme?

Vertaus pyytävästä lapsesta. Matt. 7: 9—11.

Tulee aika ja on jo, jolloin totiset rukoilijat rukoilevat Isää hengessä ja totuudessa, sillä semmoisiksi Isä tahtoo rukoilijansa. Joh. 4: 23.

Minun ajatukseni eivät ole teidän ajatuksenne, ja teidän tienne eivät ole minun tieni, sanoo Herra. Vaan niin paljon korkeampi kuin taivas on maasta, niin ovat minun tieni korkeammat teidän teitänne, ja minun ajatukseni teidän ajatuksianne. Jes. 55: 8, 9.

Jumala voi tehdä enemmän, monin verroin enemmän kuin kaikki, mitä me anomme tai ymmärrämme. Ef. 3: 20.

107. Uskonelämä ilmenee Kristuksen seuraamisessa. Hänen seuraajinaan rakastamme Jumalaa ja lähimäistä, me kiellämme itsemme ja Miten ilmenee uskonelämä? Miten ilmenee Kristuksen seuraaminen?

maailman ja kannamme ristiämme kärsivällisyydessä.

Jeesus sanoi: Jos joku tahtoo minun perässäni kulkea, hän kieltäköön itsensä ja ottakoon joka päivä ristinsä ja seuratkoon minua. Luuk. 9: 23.

Jumalan armo on ilmaantunut pelastukseksi kaikille ihmisille ja kasvattaa meitä, jotta me, hyljäten jumalattomuuden ja maailmalliset himot, eläisimme siveästi ja vanhurskaasti ja jumalisesti nykyisessä maailmanajassa. Tiit. 2: 11, 12.

Mitä on Kristityn valvominen?

108. Kristuksen seuraajina vaellamme Jumalan kasvojen edessä. Me vältämme kaikkea, mikä saattaa Jumalan Hengen murheelliseksi ja odotamme Herran tulemista. Tämä on kristityn valvomista.

Vaeltakaa valon lapsina. Ef. 5: 8.

Valvokaa ja rukoilkaa, ettette joutuisi kiusaukseen; henki tosin on altis, mutta liha on heikko. Matt. 26: 41.

Jumalan armo kasvattaa meitä odottamaan autuaallisen toivon täyttymistä ja suuren Jumalan ja Vapahtajamme Kristuksen Jeesuksen kirkkauden ilmestymistä. Tiit. 2: 13.

Miten Kristuksen seuraaja suhtautuu syntiin?

109. Kristuksen seuraajassakin on hänen turmeltuneen luontonsa tähden vielä syntiä. Mutta hän kärsii siitä, tunnustaa sen ja sotii sitä vastaan. Synti ei hallitse häntä, sillä hän on Jumalasta syntynyt.

Liha himoitsee Henkeä vastaan, ja Henki lihaa vastaan. Gal. 5: 17.

Jos sanomme, ettei meissä ole syntiä, niin me eksytämme itsemme, ja totuus ei ole meissä. 1 Joh. 1: 8.

Kuka ikinä on Jumalasta syntynyt, hän ei tee syntiä, sillä Jumalan siemen pysyy hänessä. 1 Joh. 3: 9.

Älköön synti hallitko teidän kuolevaisessa ruumiissanne, niin että olette kuuliaiset sen himoille. Room. 6: 12.

110. Jumalalle on tunnustettava kaikki synnit. Lähimäiselle on tunnustettava ne synnit, joilla olemme häntä vastaan rikkoneet. Hyödyllistä on myöskin tunnustaa opettajalle tahi uskonveljelle ne synnit, jotka omaatuntoa vaivaavat.

Kenelle on synnit tunnustettava? Milloinka meidän tulee tunnustaa syntimme lähimäiselle? Milloin opettajalle tahi uskonveljelle?

Daavid ja Naatan. 2 Sam. 12: 13.

Minä tunnustin syntini sinun edessäsi, enkä peittänyt pahaa tekoani. Minä sanoin: »minä tunnustan Herralle rikokseni», — niin sinä annoit anteeksi minun syntini vääryyden. Ps. 32: 5.

Tunnustakaa toisillenne syntinne. Jaak. 5: 16.

Jeesus sanoi opetuslapsillensa: Ottakaa Pyhä Henki! Joille te annatte synnit anteeksi, niille ne ovat anteeksi annetut; joille te ne pidätätte, niille ne ovat pidätetyt. Joh. 20: 22, 23.

111. Kun katuvaisella mielellä tunnustamme syntimme, saamme vakaasti luottaa siihen, että Jumala Kristuksen tähden antaa ne meille anteeksi lupauksensa mukaan.

Miten meidän tulee tunnustaa syntimme? Mitä hyötyä on syntien tunnustamisesta?

Lutherin katekismus: Rippi.

Jos tunnustamme syntimme, on hän uskollinen ja vanhurskas, niin että antaa meille synnit anteeksi ja puhdistaa meidät kaikesta vääryydestä. 1 Joh. 1: 9.

Vaikka teidän syntinne veriruskeita olisivat, niin ne tulevat lumivalkeiksi; ja vaikka ne olisivat ruusun karvaisia, tulevat ne kuitenkin villan kaltaisiksi. Jes. 1: 18.

Minä olen antava sinulle taivasten valtakunnan avaimet, ja minkä sinä sidot maan päällä, se on oleva sidottu taivaissa, ja minkä sinä päästät maan päällä, se on oleva päästetty taivaissa. Matt. 16: 19.

Yhdestoista luku.

Viimeiset tapahtumat.

Miten toteutuu Jumalan armopäätös?

112. Nykyisen maailmanajan lopulla Kristus ilmestyy kirkkaudessa ja saattaa Jumalan valtakunnan täydellisyyteensä. Silloin toteutuu Jumalan armopäätös.

Kristuksen tulemisen enteet. Luuk. 21: 29—31.

Siitä päivästä tai hetkestä ei tiedä kukaan, eivät enkelit taivaassa, eikä myöskään Poika, vaan ainoastaan Isä. Mark. 13: 32.

Silloin he näkevät Ihmisen Pojan tulevan pilvissä suurella voimalla ja kirkkaudella. Mark. 13: 26.

Maailman kuninkuus on tullut Herramme ja hänen Voideltunsa omaksi, ja hän on hallitseva iankaikkisesti. Ilm. 11: 15.

Mitä on kuolema jumalaapelkääväisille?

113. Jumalaapelkääväisten kuolema on siirtymistä Herran iloon. He ovat päästetyt kuoleman kammosta, ja heidän hautansa on Kristus pyhittänyt leposijaksi.

Mene Herrasi iloon! Matt. 25: 21.

Autuaita ovat ne kuolleet, jotka Herrassa kuolevat tästä lähtien. Niin, — Henki sanoo — he saavat levätä vaivoistaan, sillä heidän tekonsa seuraavat heidän mukanaan. Ilm. 14: 13.

Jeesus sanoi pahantekijälle ristillä: Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä olet oleva minun kanssani paratiisissa. Luuk. 23: 43.

Mitä on kuolleitten ylösnouseminen?

114. Kristus herättää kaikki kuolleet. Vanhurskasten ruumiit tulevat silloin Kristuksen kirkastetun ruumiin kaltaisiksi.

Tulee hetki, jolloin kaikki, jotka haudoissa ovat, kuulevat Jumalan Pojan äänen ja tulevat esiin, ne,

jotka ovat hyvää tehneet, elämän ylösnousemukseen, mutta jotka ovat pahaa tehneet, tuomion ylösnousemukseen. Joh. 5: 28: 29.

Herra Jeesus Kristus on muuttava alennustilassa olevan ruumiimme kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi. Fil. 3: 21.

Katoavaisuudessa kylvetään, katoamattomuudessa herätetään; epäkunniassa kylvetään, kirkkaudessa herätetään; heikkoudessa kylvetään, voimassa herätetään; kylvetään sielullinen ruumis, herätetään hengellinen ruumis. 1 Kor. 15: 42—44.

115. Viimeisenä päivänä kootaan kaikki kansat Kristuksen tuomioistuimen eteen. Silloin jokainen tuomitaan tekojensa mukaan. Vanhurskaat saavat iankaikkisen elämän, mutta jumalattomien täytyy mennä iankaikkiseen kadotukseen. Tämä on viimeinen tuomio. Mitä on viimeinen tuomio?

Jeesuksen puhe viimeisestä tuomiosta. Matt. 25: 31—46.

Minä näin suuren, valkoisen valtaistuimen ja sillä istujan, jonka kasvoja maa ja taivas pakenivat, eikä niillä ollut sijaa missään. Ja minä näin kuolleet, suuret ja pienet, seisomassa valtaistuimen edessä, ja kirjoja avattiin; ja avattiin toinen kirja, joka on elämän kirja; ja kuolleet tuomittiin sen perusteella, mitä kirjoihin oli kirjoitettu, heidän tekojensa mukaan. Ilm. 20: 11, 12.

116. Iankaikkinen kadotus on jumalattomain sanomaton vaiva helvetissä, kun he ovat iankaikkisesti erotetut Jumalasta ja saavat niittää, mitä täällä ovat kylväneet. Mitä on iankaikkinen kadotus?

Heittäkää tuo kelvoton palvelija ulkoisimpaan pimeyteen; siellä on oleva itku ja hammasten kiristys. Matt. 25: 30.

Joka lihaansa kylvää, on lihasta niittävä turmeltumusta; mutta joka Henkeen kylvää, on Hengestä niittävä iankaikkisen elämän. Gal. 6: 8.

Milloin luomakunta pääsee vapaaksi katoavaisuuden orjuudesta?

117. Kristuksen tulemisessa taivas ja maa katoavat, ja Jumala luo uudet taivaat ja uuden maan, joissa vanhurskaus asuu. Silloin luomakunta pääsee vapaaksi katoavaisuuden orjuudesta.

Herran päivä on tuleva niinkuin varas, ja silloin taivaat katoavat ryskeellä, ja alkuaineet hajoavat kuumuudesta ja maa ja kaikki, mikä siinä on tehty, palavat. Mutta hänen lupauksensa mukaan me odotamme uusia taivaita ja uutta maata, joissa vanhurskaus asuu. 2 Piet. 3: 10, 13.

Itse luomakuntakin tulee vapautettavaksi turmeltuneisuuden orjuudesta Jumalan lasten kirkkauden vapauteen. Room. 8: 21.

Mitä on iankaikkinen elämä?

118. Iankaikkinen elämä on Jumalan lasten sanomaton autuus taivaassa, kirkkauden valtakunnassa. Siellä he ovat pelastetut kaikesta vaivasta ja pahasta, näkevät Jumalan kasvoista kasvoihin, palvelevat ja ylistävät häntä iankaikkisesti.

Johannes kuuli suuren äänen valtaistuimelta sanovan: Katso, Jumalan maja ihmisten keskellä! Ja hän on asuva heidän keskellään, ja he ovat hänen kansansa, ja Jumala itse on oleva heidän kanssaan, heidän Jumalansa; ja hän on pyyhkivä pois kaikki kyynelet heidän silmistänsä, eikä kuolemaa ole enää oleva, eikä murhetta eikä parkua eikä kipua ole enää oleva, sillä kaikki entinen on mennyt. Ilm. 21: 3, 4.

Mitä silmä ei ole nähnyt eikä korva kuullut, mikä ei ole ihmisen sydämeen noussut, sen Jumala on valmistanut niille, jotka häntä rakastavat. 1 Kor. 2: 9.

Synnintunnustus.

Minä vaivainen, syntinen ihminen, joka olen synnissä siinnyt ja syntynyt ja kaikkena elinaikanani syntiä tehnyt, tunnustan kaikesta sydämestäni Sinun edessäsi, kaikkivaltias, iankaikkinen Jumala, rakas taivaallinen Isäni, etten ole Sinua rakastanut yli kaiken enkä lähimäistäni niinkuin itseäni. Minä olen, isäini kanssa, monella muotoa, ajatuksilla, sanoilla ja töillä, rikkonut Sinua ja Sinun pyhiä käskyjäsi vastaan ja tiedän sentähden ansainneeni iankaikkisen kadotuksen, jos Sinä minua niin tuomitset, kuin Sinun pyhä oikeutesi vaatii ja minun syntini ansainneet ovat. Mutta nyt Sinä, rakas taivaallinen Isä, olet luvannut armosi ja laupeutesi kaikille vaivaisille syntisille, jotka tahtovat tehdä parannusta ja sydämen uskolla paeta Sinun käsittämättömän laupeutesi ja Vapahtajan Jeesuksen Kristuksen turviin. Niille Sinä tahdot armollinen olla, vaikka kuinkakin ovat Sinua vastaan rikkoneet, etkä ikinä enää heidän syntejänsä soimaa. Siihen minäkin, vaivainen syntinen, luotan ja rukoilen turvallisesti: ole minulle, saman lupauksesi mukaan, armollinen ja laupias ja anna kaikki minun syntini anteeksi, Sinun pyhän nimesi kiitokseksi ja kunniaksi.

Kaikkivaltias, iankaikkinen Jumala, suuren, käsittämättömän laupeutensa ja Vapahtajan Jeesuksen Kristuksen tähden, antakoon meille kaikki syntimme anteeksi ja antakoon meille armoa, että luopuisimme syntisestä elämästämme ja saisimme hänen tykönänsä iankaikkisen elämän. Amen.

Rukous.

Laupias Jumala, rakas taivaallinen Isä, joka olet kärsivällinen, pitkämielinen ja suuresta armosta annat anteeksi pahat teot, rikokset ja synnit. Me olemme tehneet syntiä, olleet jumalattomat ja sinun tahtosi rikkoneet. Mutta älä muistele pahoja tekojamme, äläkä viivytä armahdustasi; sillä me olemme sangen viheliäisiksi tulleet. Auta meitä, Jumala, Vapahtajamme, nimesi kunnian tähden. Vapahda meidät ja anna meille kaikki syntimme anteeksi, ja anna meille Pyhän Henkesi armo, että luopuisimme syntisestä elämästämme ja saisimme Sinun tykönäsi iankaikkisen elämän; Poikasi Jeesuksen Kristuksen, meidän Herramme tähden. Amen.

Rukous.

Oi Sinä kaikkein armollisin, ristiinnaulittu Herra Jeesus Kristus! Armahda minua vaivaista syntistä ja katsahda puoleeni laupeutesi silmillä, niinkuin Sinä katsoit Pietariin, kun hän oli Sinut kieltänyt, ja niinkuin Sinä katsoit syntiseen vaimoon fariseuksen huoneessa ja ryöväriin ristinpuussa, ja anna minulle pyhä armosi, että minä niinkuin Pietari itkisin syntejäni, niinkuin syntinen vaimo Sinua sydämestäni rakastaisin ja ryövärin kanssa saisin katsella pyhiä kasvojasi taivaissa iankaikkisesti. Amen.

Herran siunaus.

Herra siunatkoon meitä ja varjelkoon meitä. Herra valistakoon kasvonsa meidän päällemme ja olkoon meille armollinen. Herra kääntäköön kasvonsa meidän puoleemme ja antakoon meille iankaikkisen rauhan. Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen. Amen.

Athanasiuksen tunnustus.

Kuka ikänänsä tahtoo autuaaksi tulla, hänellä täytyy ennen kaikkea olla oikea, yhteinen, kristillinen usko.

Joka ei sitä täydellisenä ja puhtaana pidä, hän tulee epäilemättä iankaikkisesti kadotetuksi.

Niin tämä nyt on oikea, yhteinen, kristillinen usko, että me yhtä Jumalaa kolminaisuudessa, ja kolminaisuutta yhdessä jumaluudessa kunnioitamme.

Ei kuitenkaan sekoittaen persoonia, eikä erottaen jumalallista olentoa.

Sillä toinen on Isän persoona, toinen on Pojan ja toinen on Pyhän Hengen.

Mutta Isä ja Poika ja Pyhä Henki ovat sama Jumala, yhdenvertaiset kunniassa, yhdenvertaiset iankaikkisessa majesteetissa.

Senkaltainen kuin Isä on, senkaltainen on Poika, senkaltainen on myös Pyhä Henki.

Luomaton on Isä, luomaton on Poika, luomaton on Pyhä Henki.

Ääretön on Isä, ääretön on Poika, ääretön on Pyhä Henki.

Iankaikkinen on Isä, iankaikkinen on Poika, iankaikkinen on Pyhä Henki.

Eikä kuitenkaan ole kolmea iankaikkista, vaan yksi iankaikkinen.

Niinkuin ei myöskään ole kolmea luomatonta, eikä kolmea ääretöntä, vaan yksi luomaton ja yksi ääretön.

Niin myös kaikkivaltias on Isä, kaikkivaltias on Poika, kaikkivaltias on Pyhä Henki.

Eikä kuitenkaan ole kolmea kaikkivaltiasta, vaan yksi kaikkivaltias.

Niin myös Isä on Jumala, Poika on Jumala, Pyhä Henki on Jumala.

Eikä kuitenkaan ole kolmea Jumalaa, vaan yksi Jumala.

Niin myös Isä on Herra, Poika on Herra, Pyhä Henki on Herra.

Eikä kuitenkaan ole kolmea Herraa, vaan yksi Herra.

Sillä niinkuin kristillinen totuus vaatii meitä kutakin persoonaa erittäin Jumalaksi ja Herraksi tun-

nustamaan, niin kieltää myös yhteinen, kristillinen usko meitä kolmea Jumalaa eli kolmea Herraa nimittämästä.

Isää ei ole kukaan tehnyt, eikä luonut, eikä synnyttänyt.

Poika on ainoastaan Isästä, ei tehty, eikä luotu, vaan syntynyt.

Pyhä Henki on Isästä ja Pojasta, ei tehty, eikä luotu, eikä syntynyt, vaan heistä lähtevä.

Niin on nyt yksi Isä, ei kolmea Isää, yksi Poika, ei kolmea Poikaa, yksi Pyhä Henki, ei kolmea Pyhää Henkeä.

Ja tässä kolminaisuudessa ei ole yksikään persoona ollut ennen eikä jälkeen toistaan, eikä yksikään ole toistaan suurempi eikä vähempi.

Vaan kaikki kolme persoonaa ovat yhtä iankaikkiset ja juuri yhdenkaltaiset.

Niin että ennen kaikkea pitää, niinkuin ennen on sanottu, palveltaman kolmea persoonaa yhdessä jumaluudessa, ja yhtä Jumalaa kolmessa persoonassa.

Joka siis tahtoo autuaaksi tulla, hänen tulee näin kolminaisuudesta ajatella.

Mutta se on myös tarpeellista iankaikkiseen autuuteen, että me vakaasti uskomme meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tulleen ihmiseksi.

Niin on nyt tämä oikea usko, että me uskomme ja tunnustamme, että meidän Herramme Jeesus Kristus, Jumalan Poika, on Jumala ja ihminen.

Jumala on hän Isänsä olennosta, ennen kaikkia aikoja syntynyt; mutta ihminen on hän äitinsä olennosta, ajassa syntynyt.

Täydellinen Jumala ja täydellinen ihminen, järjellisellä sielulla ja inhimillisellä ruumiilla.

Isänsä vertainen jumaluuden puolesta ja vähempi Isää ihmisyyden puolesta.

Ja vaikka hän on Jumala ja ihminen, ei kuitenkaan ole kahta Kristusta, vaan yksi.

Yksi hän on; ei niin, että jumaluus on muuttunut ihmisyydeksi, vaan jumaluus on ottanut ihmisyyden itseensä.

Niin, yksi hän on; ei kuitenkaan siten, että molemmat luonnot ovat sekaantuneet toisiinsa, vaan että hän on yksi ainoa persoona.

Sillä niinkuin järjellinen sielu ja ruumis on yksi ihminen, niin Jumala ja ihminen on yksi Kristus;

Joka meidän autuutemme tähden kärsi, astui alas tuonelaan, nousi kolmantena päivänä kuolleista,
Astui ylös taivaisiin, istuu Jumalan, Isän kaikkivaltiaan, oikealla puolella,
Sieltä on tuleva tuomitsemaan eläviä ja kuolleita,
Jonka tulemiseen kaikkien ihmisten pitää ruumiillisesti nouseman kuolleista ja tekemän luku, kunkin töistänsä.
Jotka hyvää ovat tehneet, käyvät iankaikkiseen elämään, mutta jotka pahaa ovat tehneet, joutuvat iankaikkiseen tuleen.
Tämä on oikea, yhteinen, kristillinen usko; joka ei sitä totisesti ja vakaasti usko, ei hän voi autuaaksi tulla.

Osoitus

niille, jotka tahtovat käyttää tätä oppikirjaa noudattamalla Martti Lutherin Vähän Katekismuksen järjestystä.

Johdanto.

Ensimäinen pääkappale.

Jumala (ensimäinen luku).
Laki (neljäs luku: kapp. 27—51).

Toinen pääkappale.

Isä Jumala ja hänen työnsä (toinen luku).
Syntiinlankeemus (kolmas luku).
Lupaus (neljäs luku: kapp. 52—54).
Jumalan Poika ja hänen työnsä (viides luku).
Pyhä Henki (kuudes luku).
Armonvälineet (seitsemäs luku: kapp. 70—72).
Seurakunta ja Pyhän Hengen armotyö (kahdeksas luku ja yhdeksäs luku).
Uskonelämä (kymmenennen luvun kapp. 100 ja kappaleet 107—109).
Viimeiset tapahtumat (yhdestoista luku).

Kolmas pääkappale.

Rukous (kymmenes luku: kapp. 101—106).

Neljäs pääkappale.

Kaste (seitsemäs luku: kapp. 73—79).

Viides pääkappale.

Herran Ehtoollinen (seitsemäs luku: kapp. 80—83).

Rippi (Lutherin Vähästä Katekismuksesta kysymykset: »Mitä rippi on?» ja »Mitkä synnit ovat tunnustettavat?» ja Kristinopin kymmenennestä luvusta kapp. 110—111).

Jumalanpalvelus.

Me palvelemme Jumalaa, kun lähestymme Isää hengessä ja totuudessa rukouksella, kiitoksella ja ylistyksellä, ja annamme henkemme ja ruumiimme Jumalalle eläväksi, pyhäksi ja otolliseksi uhriksi Jeesuksen Kristuksen kautta. Joh. 4: 23, 24. Hebr. 13: 15, 16. Ps. 51: 19. Room. 12: 1. Joh. 14: 6.

Uuden liiton jumalanpalvelus ei ole, kuten vanhan oli, sidottu erityisiin pyhiin paikkoihin ja aikoihin, mutta ulkonaisen järjestyksen tähden kokoontuu kristillinen seurakunta **yhteistä jumalanpalvelusta** viettämään joka **sunnuntai** sekä jokavuotisina **juhlina,** jotka muistuttavat pelastushistorian tärkeimpiä tapahtumia. Suurimmat näistä juhlista ovat: **joulu, pääsiäinen** ja **helluntai**. Joh. 4: 21. Matt. 18: 20. Hebr. 10: 25.

Yhteisen jumalanpalveluksen pääosat ovat: **1:ksi Raamatun lukeminen** ja **saarna,** joissa Jumala tarjoo seurakunnalle elämän sanan ravintoa, sekä **2:ksi Synnin- ja uskontunnustus, virsien veisuu** ja **yhteiset rukoukset,** joissa seurakunta lähestyy Jumalaa; jonka ohessa **3:ksi** seurakunta näissä tilaisuuksissa nauttii **Herran Pyhää Ehtoollista.** Ap. t. 2: 42.

Myöskin tulee meidän joka päivä **sekä yksinäisyydessä** että **perheen piirissä** viettää jumalanpalvelusta. Matt. 6: 6. Ap. t. 5: 42. 5 Moos. 6: 6, 7.

Sekä yhteinen että yksityinen jumalanpalvelus on kristitylle valmistuksena Jumalan kansan iankaikkiseen lepoon ja esimakuna siitä. Hebr. 4: 1, 9—11.